

ΠΑΝΟΓΝΩΣΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ**

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32—ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ Β΄.

Ἀθήναι, 15 Μαρτίου 1923

ΑΡΙΘ. 2 [26]

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Δραχμ. 60.—
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	Φράγκα 60.—
ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Δολάρ. 10.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Αί γνῶμαι τῶν κ. κ. ΑΝΤ. ΠΡΕΚΑ, Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗ, ΕΜΜ. Σ.
ΛΥΚΟΥΔΗ, ΑΝΔΡ. Μ. ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ, ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ, κλπ. κλπ.

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ — ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

- ΦΩΚ. ΧΑΡΜΙΔΗ. — *Χαρά ἢ Θλίψις* ;
EDOUARD HERRIOT. — *Τὸ Οἰκονομικὸν Πρόβλημα.*
ΔΗΜ. ΓΟΥΔΗ. — *Ὁ Δοιμὸς τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου καὶ ὁ Ἐξ-
ανθηματικὸς Τύφος.*
ΑΠ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ. — *Περὶ Φαρμακευτικῶν Ἐνδείξεων.*
ΕΜΜ. Μ. ΧΑΝΔΡΑΚΗ. — *Ἡ Ἐκδοσις Χαρτονομίσματος 750 ἑκατ.
καὶ ἡ σύμβασις τῆς 3 Μαρτίου 1923.* [Χρηματιστικά].
Φ. Η. ΦΙΛΙΠΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ. — *Ναῦλοι Ἑλλάδος — Ναῦλοι Ἐξωτε-
ρικοῦ.* [Ναυτιλιακά].

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

- ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ. — *Ἡ Αἰσχροκέρδεια καὶ τὰ ζῶα.* [Ἡ ζωὴ
πὸν περνᾷ].
ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. — *Ὀλιγογράφοι καὶ Πολυγράφοι.* [Λογοτεχνικά
Ζητήματα].
VESPER. — *Στὸν Ντ' Ἀννούτσιο. — Συναυλίες. — Ἐνοικιοστάσιον.*
[Σατυρικά].
Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ. — *Ὁ Ὀρκος τοῦ Θαλασσινοῦ.* [Πρωτότυ-
πον Ἑλληνικὸν Μυθιστόρημα].
Α. Μ. ALDANOV. — *« Ἀγία Ἐλένη » — Μικρὰ Νῆσος.* (Μεταφ. Χ. Δε-
λένδα). [Μυθιστόρημα ἐκτάκτου πλοκῆς].

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ — ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ίδρυθείσα τῷ 1893

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ (ἐξ ὀλοκλήρου καταβεβλημένον)

Δρ. 48,000,000

Ἔδρα ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις: "ΤΡ. ΑΘΗΝΩΝ,"

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:

Ἐν Ἑλλάδι: Ἀθήναι, Ἀργίονιον, Ἀργοστόλον, Βόλος, Ζάκυνθος, Ἡράκλειον, Θεσ/νίκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάμαι, Κέρκυρα, Λάρισα, Λεβάδεια, Λήμνος, (Κάστρον), Μυτιλήνη, Ξάνθη, Πάτραι, Πειραιεύς, Πύργος, Ρέθυμνος, Σάμος, (Βαθὺ καὶ Καρλόβασι), Σπάρτη, Σύρος, Τρίπολις, Χαλκίς, Χανιά, Χίος.

Ἐν Αἰγύπτῳ: Ἀλεξάνδρεια, Κάιρον, Πόρτ-Σάϊδ.

Ἐν Κύπρῳ: Λεμεσός, Λευκωσία.

Ἐν Ἀδριανουπόλει—Ἐν Κωνσταντινουπόλει: Γαλατᾶ, Πέραν, Σταμπούλ. Ἐν Σμύρῃ.

Ἐν Ἀγγλίᾳ: Λονδίνον. Ἐν Ἀμερικῇ: Νέα Ὑόρκη

Ἀνταποκρίται καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τοῦ Κόσμου.

Ἐκτελεῖται πᾶσα Τραπεζικὴ ἐν γένει ἐργασία.

ΑΔΟΛΦΟΥ ΜΕΡΚΕΛ

Ταντικοῦ καθηγητοῦ τοῦ Δικαίου ἐν Στρασβούργῳ.

ΝΟΜΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

Μετάφρασις ἐκ τῆς τρίτης ἐκδόσεως.

Ἐντὶ πάσης ἄλλης συστάσεως παρατίθεμεν τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ βιβλίου:

§ 1. Τὸ παρὸν σύγγραμμα παρέχει ἐπιτομὴν τῶν κυρίων μερῶν τῆς ἐπιστήμης τοῦ δικαίου ἐξαιρῶν τὰς διηκούσας δι' ὅλου τοῦ δικαίου καὶ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ἐνότητα βεβαιούσας ἐννοίας.

Σκοπεῖ τοὺς μὲν πρωτοπείρους διευκολύνον νὰ προσοικειώσῃ τῷ δικαίῳ τοὺς δὲ ἐπιστήμονας ἤδη νὰ παρορμήσῃ εἰς ἐκγενέσειν τῆς ἡμετέρας γνώσεως τοῦ δικαίου καὶ εἰς ἀπλοῦστευσιν τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ.

§ 2. Ἡ διαιρέσις τῶν περιεχομένων τῆς συγγραφῆς ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν διαιρέσιν τῆς ἐπιστήμης τοῦ δικαίου· αὕτη δὲ διακρίνεται εἰς τὴν γενικὴν περὶ δικαίου θεωρίαν καὶ εἰς τὰς εἰδικὰς νομικὰς ἐπιστῆμας δημοσίου, ἰδιωτικοῦ, ποινικοῦ, δικονομικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ, ἐθνοπροσωπικοῦ δικαίου. Αἱ τελευταῖαι ἔχουσιν ὑποκείμενον τὰ εἰρημένα μέρη τοῦ δικαίου ἐν τῇ ἀτομικότητι αὐτῶν, ἢ πρῶτη τὸ κοινὸν εἰς τὰ μέρη.

Κατὰ ταῦτα διαιρεῖται καὶ ἡ ἐγκυκλοπαιδεῖα αὕτη εἰς γενικὸν μέρος περιέχον ἐπιτομὴν τῆς γενικῆς περὶ δικαίου θεωρίας καὶ εἰς εἰδικὴν ἐπιτομὴν τῶν εἰδικῶν τοῦ δημοσίου ἐπιστημῶν.

Σπεύσατε νὰ ἐγγραφήτε συνδρομηταὶ ἀντὶ δραμ. 60.— Μετὰ τὴν ἐκδοσιν θὰ πωλεῖται δραμὰς 70.—

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ

ΕΝ Τῷ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΙ,"

1). Ἐμπορικαί, Τραπεζικαὶ καὶ λοιπαὶ ἀγγελίαι.

Δι' ὀλοκλήρου σελίδα ἐφ' ἅπαξ	Δρ. 250.—
ἡμίσειαν	140.—
1/4	80.—
1/8	45.—
1/10	25.—

Διὰ δημοσιεύσεις πλέον τῶν τριῶν γίνεται ἐκπτώσις 10 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου τιμολογίου.

2) Διάφοροι ἀγγελίαι κλπ.

Διάφοροι δημοσιεύσεις, ὁ στίχος	Δρ. 3.—
Κοινωνικὰ ἐν γένει κατ' ἀποκοπὴν	10.—
Ἀγγελίαι γάμων καὶ βαπτίσεων μὲ ἰδιαιτ. τίτλον	25.—
Προσφοραὶ καὶ Ζητήσεις ἢ λέξεις	0.30
Βιογραφίαι—Νεκρολογίαι, ὁ στίχος	5.—
Ἀγγελίαι Χορῶν—Κινηματογράφων—Θεάτρων— Συλλόγων, κλπ. ὁ στίχος	2.—

3). Δημοσιεύσεις ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Διὰ τὰς ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ δημοσιεύσεις λόγῳ τῆς ὑφισταμένης συναλλαγματικῆς διαφορᾶς αἱ τιμαὶ τοῦ παρόντος τιμολογίου διπλασιάζονται.

ΣΗΜ. 1) Πᾶσα καταχώρησις προπληρώνεται.

2) Ἡ καταμέτρησις τοῦ χρόνου τῶν δημοσιεύσεων γίνεται διὰ τοῦ κοινοῦ εἰς ὅλας τὰς ἐφημερίδας σιχομέτρον τῶν 9 στιγμῶν.

3) Τοῦ παρόντος τιμολογίου οὐδεμία ἐξαιρέσις γίνεται.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ίδρυθείσα ὑπὸ ὁμάδος ἐμπόρων

τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν περιχώρων.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Κοραῆ 5

Εἰδικὴ ὁργάνωσις διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν συμφερόντων. Πρὸς τοῦτο ἔχει ὁργανώσει εὐρύτατον δίκτυον Ἀνταποκριτῶν εἰς πάσας τὰς πόλεις Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος.

Ἡ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὴν ἐργασίαν

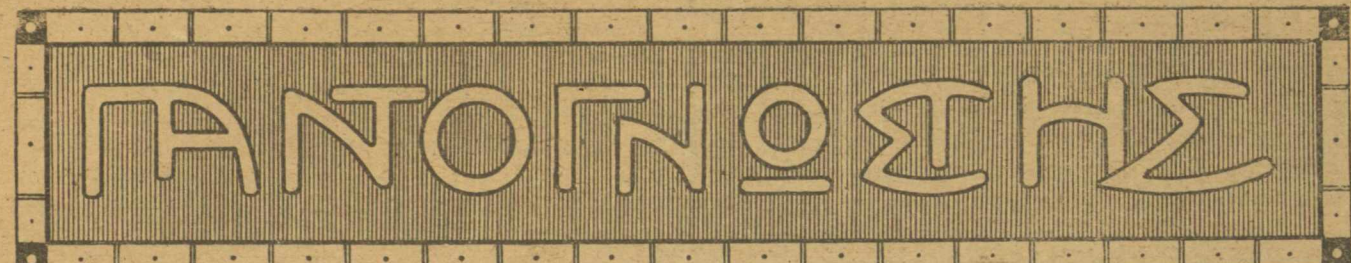
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Εἰς πρώτην ζήτησιν	4 ο/ο
Ἐπὶ παραδόσ. ματὰ 15ῆμ. προειδοποίησιν 4 1/2 ο/ο	
» προθεσμίᾳ 6 μηνῶν	5 ο/ο
» 1 ἔτους	5 1/2 ο/ο
» 2 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα	6 ο/ο

Διὰ τὰς εἰς ξένον συνάλλαγμα καταθέσεις ἰδιαιτέραι συμφωνίαι.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ: μέχρι 10,000 5 ο/ο
ἀπληλαγμένον παντὸς φόρου τοῦ Δημοσίου, ἤτοι περίπου 5 1/2 ο/ο.

Πάντες οἱ Ἀνταποκριταὶ μας εἶναι ἐξουσιοδοτημένοι νὰ δέχωνται καταθέσεις διὰ λογαριασμὸν μας.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΗΠΗΚΡΑΤΟΥΣ 32—ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ Β΄.

Ἀθῆναι 15 Μαρτίου 1923

ΑΡΙΘ. 2 [26]

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Καθὼς διὰ τοῦ προηγουμένου φύλλου ὑπεσχέθημεν, ἀνηυθύναμεν ἐγκύκλιον ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς λογίους καὶ ἐπιστήμονας διὰ τῆς ὁποίας ἐζητήσαμεν, ὅπως εὐαρεστηθῶσι νὰ ἐκθέσωσι διὰ τῶν στηλῶν τοῦ «Παντογνώστου» τὰς γνώμας των ἐπὶ τοῦ ἀνακινήθεντος ζητήματος τῆς ἰδρύσεως Ἀκαδημίας, ὅπερ τοσοῦτον θόρυβον ἐδημιούργησε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀπασχολῇ σημαντικῶς τὰς στήλας τοῦ καθημερινοῦ τύπου.

Προετιμήσαμεν τὴν δι' ἐπιστολῶν διατύπωσιν τῶν γνωμῶν τῶν ἐχόντων κύρος ἀπὸ τὴν μέθοδον τῶν συνεντεύξεων, διότι αὗται εἶναι ἐπισηφαλεῖς, ἔχουσαι τὸ ἐλάττωμα τῆς ἐνίοτε μὴ ἀκριβοῦς διατυπώσεως τῶν διανοημάτων τοῦ ὁμιλοῦντος, ἐν ᾧ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἐκφράζεται τις σαφέστερον καὶ ἀποφεύγεται ὡς εἰκὸς οἶα δὴ ποτε παρερμηνεῖα γνωμῶν.

Κατωτέρω δημοσιεύομεν τὰς μέχρι σήμερον ληφθείσας ἐν τοῖς γραφείοις μας γνώμας καὶ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν τῆς ἀφίξεώς των, ἐπιφυλασσόμενοι εἰς τὸ προσεχὲς νὰ καταχωρήσωμεν ὅσας ἐν τῷ μεταξὺ θὰ λάβωμεν, εὐελπιστοῦμεν δὲ ὅτι διὰ τῆς ἐρεῦνης μας ταύτης θὰ συντελεσώμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῆς ἐπιωφελεστεράς λύσεως τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΡΕΚΑΣ, τέως Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἤδη Πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου εὐηρεσηθῆναι νὰ μᾶς ἀποστείλῃ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολὴν του:

Φίλε Κύριε Διευθυντὰ τοῦ «Παντογνώστου»,

Νομίζω ἐμαυτὴν ἐντελῶς ἀναρμόδιον νὰ διατυπώσω γνώμην ἐπὶ τοῦ σοβαρωτάτου ζητήματος τῆς ἰδρύσεως ἐν Ἑλλάδι Ἀκαδημίας. Εἰς ἄλλους δέδοται νὰ ἔχουν καὶ νὰ διατυπώσουν ἐγκυρον γνώμην ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος καὶ εὐχὴ εἰς ἐκείνους ὅτι εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν ξηρῶν ἀριθμῶν ἐξ ἀπαλῶν δυνάμεων ἀφωσιώθησαν.

Ἐπειδὴ, ἐν τούτοις μοῦ κάνετε τὴν τιμὴν νὰ με ἐρωτᾶτε, δὲν δυσκολεύομαι νὰ σᾶς εἶπω ὅτι, ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας αὕτη αὕτη ἢ ὑπαρξίς τῆς Πατρίδος διέρχεται κρίσιμος καὶ ἀγωνιώδεις στιγμὰς, ἀμέριστος καὶ ἀπερίσπαστος ἢ προσοχὴ παντὸς Ἑλλήνου πρέπει νὰ συγκεντρωθῆται εἰς μόνον τὸ Ἐθνικὸν ζήτημα, εἰς αἰσῶν λύσιν τοῦ ὁποίου ὀφείλει ἀνευδοιάστως νὰ παρέχῃ ἕκαστος τὴν συμβολὴν αὐτοῦ, μικρὰν ἢ μεγά-

λην, κατὰ λόγον τῶν σωματικῶν καὶ διανοητικῶν του δυνάμεων.

Λυομένου αἰσῶς τοῦ Ἐθνικοῦ μας ζητήματος, τὸ ζήτημα ἰδρύσεως Ἀκαδημίας, καθὼς καὶ πᾶν ἄλλο ζήτημα συναφὲς πρὸς τὴν πνευματικὴν τῆς Χώρας ἀνάπτυξιν θὰ καταλάβουν ἐξέχουσαν θέσιν μεταξύ τῶν πολλῶν σοβαρῶν ζητημάτων τὰ ὁποῖα θ' ἀπασχολήσουν τὸ Κράτος γενικῶς καὶ ἰδιαιτέρως πάντα Ἕλληνα, οὕτινος ἢ εὐκρίτου πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ζητημάτων αὐτῶν θὰ ἐκρίνετο ἀρμαδία νὰ γνωματεύσῃ.

Μετὰ πάσης τιμῆς
Ὅπως ὑμέτερος
Ἄντ. Πρέκας.

Ὁ κ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ἀπαντῶν εὐχαρίστως εἰς τὴν ἐγκύκλιον ἐπιστολὴν μας πραγματεύεται τὸ ζήτημα ὡς ἀκολουθῶς:

Ἀξιότιμε Κύριε,

Εὐχαρίστως ἀπαντῶ εἰς τὴν ἐγκύκλιόν σας ἐπιστο-

λήν. Ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἔχομεν σήμερον ἀρκετά στοιχεία πρὸς ἐγκατάστασιν καὶ Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ Ἀκαδημίας τῶν Γραμμάτων, δηλ. τῆς Λογοτεχνίας. Εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῶν ἐπιστημῶν ἔχομεν, ὑποθέτω, ἂν ὄχι μεγάλην περίσσειαν πρῶτης τάξεως ἐπιστημόνων, πάντως ὅμως ἀρκετοὺς πρὸς ἔδρυσιν Ἀκαδημίας. Ἐπίσης ἡ νεοελληνικὴ λογοτεχνία ἔκαμε καταπληκτικὰς προόδους ἐντὸς τῶν τελευταίων 10—15 ἐτῶν καὶ σήμερον ἔχομεν λυρικὴν ἰδίως ποίησιν μὴ ὑστεροῦσαν κατὰ ποιὸν τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μυθιστόρημα ἔχομεν καλὰς ἀπαρχάς.

Πάντως δὲ ὑπολειπόμεθα τῶν ἄλλων Βαλκανικῶν λαῶν. Εἶναι δὲ ἄλλως τε φυσικὸν αἱ πρῶται ἐγκαταστάσεις νὰ μὴ εἶναι τέλειαι, ἀλλὰ πάντως θὰ γίνῃ κάποτε μία ἀρχή. Ταῦτα κατ' ἀρχήν. Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὸ ζήτημα τῶν δυσκολιῶν. Αὐταί, νομίζω, εἶναι πολλῶν εἰδῶν.

Πρῶτον ἔχομεν βέβαια τὸ οικονομικὸν ζήτημα, διότι ἡ ἔδρυσίς μίαν Ἀκαδημίας συνεπάγεται δαπάνας, χωρὶς οικονομικὰς ἀνταποδόσεις.

Δεύτερον ἐρχεται τὸ πρόβλημα τῆς ἐκλογῆς τῶν πρώτων ἀκαδημαϊκῶν ἢ τοῦ διορισμοῦ των. Πρόβλημα καὶ καθ' ἑαυτὸ δύσκολον καὶ ἰδιαίτερος τώρα μὲ τὰς πολιτικὰς διαιρέσεις τοῦ ἔθνους μας.

Τρίτον, τὸ καὶ κυριώτερον κατ' ἐμέ, ἐμπόδιον εἶναι ἡ κρισιμότης τῶν ἐθνικῶν μας ὑποθέσεων καὶ ἡ προσοχὴ ἐν γένει ὅλου τοῦ ἔθνους εἰς τὰ στρατιωτικὰ, ἕνεκα τῆς ὁποίας παραμελεῖται κατ' ἀνάγκην, ἡ τοῦλάχιστον τίθεται εἰς δευτέραν μοῖραν, ἡ πνευματικὴ ἐν γένει κίνησις.

Μ' ὅλα ὅμως τὰ ἐμπόδια αὐτά, νομίζω, ὅτι, ἂν σοβαρῶς ἐπιχειρηθῇ ἡ ἔδρυσίς Ἀκαδημειῶν (τῶν δύο, ἄς ἀνέφερα), εἶναι δυνατὸν, μὲ καλὴν θέλησιν καὶ εὐκρινῆ συνεργασίαν (πρᾶγμα δυστυχῶς σπανίζον εἰς τὸν τόπον μας), νὰ κατορθωθῇ ν' ἀποκτησῶμεν καὶ ἡμεῖς, μετὰ ἑκατὸν περίπου ἐτῶν ἐλεύθερον βίον, Ἀκαδημειῶν τῶν Ἐπιστημῶν καὶ Ἀκαδημειῶν τῶν Γραμμάτων, αἱ ὁποῖαι, καὶ ἂν εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν θὰ εἶναι ἴσως τέλειαι, θὰ συντελέσουν ὅμως πολὺ εἰς τὴν πνευματικὴν μας πρόοδον, ἀποτελοῦσαι συγχρόνως ἀπόδειξιν τῆς εὐγενούς προσπαθείας τοῦ κράτους πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἔθνους. Ἡ ὑπαρξις δὲ τοῦ ὠραίου οικοδομήματος τοῦ Σίνα θὰ εὐκολόνῃ πολὺ τὴν εὐπρεπῆ ἐγκατάστασιν τῶν Ἀκαδημειῶν τούτων.

Μετὰ πολλῆς τιμῆς
N. Χατζιδάκης.

Ὁ κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΛΥΚΟΥΔΗΣ, ἐπίτιμος Νομικὸς Σύμβουλος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ διακεκριμένος λογοτέχνης μᾶς γράφει:

Ἀξιότιμε Κύριε,

Σὰς εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τὴν τιμὴν τὴν ὁποῖαν μοῦ παρέχετε, ζητοῦντες καὶ τὴν ἰδικήν μου γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἔδρυσως Ἀκαδημίας, ἀλλὰ πολὺ λυποῦμαι μὴ δυνάμενος νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν φιλόφροναν Ἰμῶν πρόσκλησιν.

Διότι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους μετὰ τὸ μυθιστόρημά μου «τὸ σπητάκι τοῦ γιαιλοῦ», «τὰς συκοφαντου-

μένας Ἀληθείας» καὶ «τῆς ψαράδικης καὶ τῆς κυνηγετικῆς ἱστορίας» μου ἔσπασα τὴν λογοτεχνικὴν μου γραφίδα. Ἐπομένως κατὰ τὴν γενικὴν ἀντίληψιν, τῆς ὁποίας μὲ ἐκπληξίν μου βλέπω ὅτι ἀποτελεῖτε ἐξαίρεσιν, ἀφοῦ δὲν γράφω πλέον, λογίζομαι φιλολογικῶς νεκρὸς. Μετὰ τὴν ληξιαρχικὴν ταύτην πιστοποίησιν φρονῶ ὅτι δὲν δύναμαι χωρὶς νὰ διαπράξω ἀδιακρίσιαν ἐναντίον τῆς καθολικῆς συνειδήσεως, νὰ διατυπώσω γνώμην ἐπὶ ζητήματος τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει τοὺς ζῶντας. Εἰς τὴν αὐτὴν σκληρὰν ἀνάγκην μὲ ἐμὲ τὸν μικρὸν θὰ εὐρίσκοντο, ἐὰν ἔζων καὶ ὁ Ραΐδης ὁ Πολυλάς, ὁ Βαλαωρίτης, ὁ Παππαδιαμάντης. Δὲν θὰ ἔστεργον καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ εὐσυνειδησίᾳ των διὰ τῆς ἀναμίξεως των νὰ ἐμφανίζον τὸν καταγγελλόμενον κίνδυνον «τὸ νὰ συντηρηθῇ τὸ κῦρος των μὲ δεκανίκια, ἀντὶ τὰ θάπτονται τὸ γληγορότερον καὶ τὰ πνευματικὰ ταῦτα πτώματα, τὰ ὁποῖα οὕτω καὶ αὐτὰ θὰ ἐμύλωναν τὴν ἀτμοσφαῖραν μὲ τὰς ἀναθυμιάσεις των».

Ὡς βλέπετε τὰ πνευματικὰ ἔργα ὑπόκεινται εἰς ἀποσύνθεσιν ἐπικίνδυνον διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν, μόλις παύσῃ ἡ δημιουργία νέων ἔργων νὰ τὰ διατηρῇ ἐν σχετικῇ ἀσφείᾳ.

Ἴσως εἶναι σκληρὸν, ἀλλ' εἶναι πάντως ἀληθὲς τὸ λαϊκὸν γινώμικόν: «Οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ζωντανούς, καὶ οἱ πεθαμένοι μὲ τοὺς πεθαμένους».

Ἀνανεῶνω τὴν ἔκφρασιν τῶν εὐχαριστιῶν μου καὶ Σὰς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὴν βεβαίωσιν τῶν πρὸς Ἰμᾶς αἰσθημάτων μου ἐξόχου τιμῆς,

Πρόθυμος
Ἐμμ. Σ. Λυκούδης.

Ὁ κ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΧ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ, Καθηγητῆς τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἀντιπροσωπεύσας τὴν Ἑλλάδα εἰς πλείστα Διεθνή Συνέδρια καὶ συγκεντρωτῶν ἐν αὐτοῖς εὐρυτάτην ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν μᾶς ἀπαντᾷ ὡς ἑξῆς:

Ἀξιότιμε κύριε,

Σὰς στέλλω μικρὸν σημείωμα εἰς ἀπάντησιν τῆς φιλόφρονός σας ἐπιστολῆς.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν περὶ Ἀκαδημίας ἔρευναν τοῦ «Παντογνώστου» ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς:

Οὐδεὶς σήμερον πιστεύει ὅτι ἡ Ἀκαδημία δύναται νὰ διαπλάσῃ τὴν γλῶσσαν ἢ καὶ νὰ συντάξῃ λεξικόν.

Ἐν τούτοις μία Ἀκαδημία δύναται νὰ φανῇ χρήσιμος: 1) Ἀπὸ Διεθνούς ἀπόψεως, καθόσον σχεδὸν ὅλα τὰ ἔθνη ἔχουσιν Ἀκαδημίας καὶ ἐπικοινωνοῦσι πνευματικῶς μεταξύ των διὰ τῶν ἐν λόγῳ Ἰδρυμάτων, συσταθείσης μάλιστα ἀπὸ τετραετίας καὶ Διεθνούς Ἐνώσεως τῶν Ἀκαδημιῶν. 2) Ἡ Ἀκαδημία δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα προκαλοῦσα Διαγωνισμούς, διανομὰς Βραβείων καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Εἶναι δὲ πιθανόν ὅτι ἀπαξ ἔδρυσθῃ Ἀκαδημία πολλὰ άτομα, ἅτινα νῦν δὲν σκέπτονται νὰ ἐνθαρρύνωσι τὴν Λογοτεχνίαν, θὰ προδῶσιν εἰς Κληροδοτήματα καὶ Δωρεάς. Τοῦτο συνέδη εἰς ὅλα τὰ μέρη, ὅπου ὑπάρχουσιν Ἀκαδημίας καὶ φυσικὸν εἶναι νὰ συμβῇ εἰς τὴν Χώραν μας, ὅπου ὁμολογουμένως οἱ εὐποροὶ ῥέπουσι πλέον ἐτι ἢ

ἀλλαχοῦ εἰς εὐγενῆ μετὰ θάνατον διάθεσιν τῶν χρημάτων των.

Αἱ Ἀκαδημίας ὅμως παρουσιάζουσι καὶ ἐν μέγα μειονέκτημα. Σχεδὸν ἀπανταχοῦ διαπνέονται ἀπὸ μισογενεῖσμον δ' δυσκόλως ἐκλέγουσιν ὡς μέλη αὐτῶν Συγγραφεῖς βηξικελεύθους. Οὕτω λ.χ. καὶ ὁ Βολταῖρος καὶ ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ δὲν εἰσήλθον εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, παρὰ μετὰ μακροὺς ἀγῶνας, οἱ δὲ Βαλζάκ, Ζολά, Δωδέ, Φλωβέρ, δηλ. οἱ τέσσαρες μεγαλύτεροι μυθιστοριογράφοι τοῦ XIX Αἰῶνος, οὐδέποτε ἐξελέγησαν μέλη αὐτῆς. Τὸ αὐτὸ ἀντιδραστικὸν πνεῦμα ἀναφαίνεται καὶ εἰς τὴν διανομὴν τῶν βραβείων.

Ἡ ἀντιδραστικότης αὕτη συνδέεται ἀναμφισβητήτως πρὸς ἕτερον φαινόμενον, τὴν Γεροντοκρατίαν.

Εἰς τὰς Ἀκαδημίας πλειοψηφοῦσιν οἱ ἡλικιωμένοι. Οὗτοι δέ, ὡς εἰκός, μένουσι προσκεκολλημένοι εἰς τὰ ἰδανικά τῆς νεότητος αὐτῶν.

Ἴνα λοιπὸν ἀποφασίσωμεν ἐν Ἑλλάδι νὰ ἰδρῶσμεν Ἀκαδημίαν, θὰ ἔπρεπε νὰ λάβωμεν τὸ θάρρος νὰ καινοτομήσωμεν ὡς πρὸς ἕν σημεῖον καὶ νὰ καθορίσωμεν ὄριον ἡλικίας.

Θὰ προέτεινα ὅπως οἱ ὑπερβάντες τὸ ἕξον ἔτος Ἀκαδημαϊκοὶ κηρύσσωνται ἐπίτιμοι, μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ συμμετέχωσιν οὔτε εἰς ἐκλογὰς νέων μελῶν, οὔτε εἰς τὰς περὶ διαγωνισμῶν κρίσεις. Συνάμα δ' ὅμως θὰ προέτεινα εἰς τοὺς οὕτω ἀποστρατευμένους Λογίους νὰ ἐδίδοτο σύνταξις ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ Ἀκαδημαϊκοὺς νομίζω ὅτι καλύτερον θὰ ἦτο νὰ μὴ ἐχορηγεῖτο μισθός, ἵνα μὴ ὑπεισέρχεται εἰς ζητήματα καθαρῶς καλλιτεχνικὰ ὁ ὕλιχος παράγων. Ἄλλωστε καὶ ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀξίωμα εἶναι κατ' οὐσίαν ἄμισθον. Ἡ Γαλλία, ἥτις εἶναι μία ἐκ τῶν ὀλίγων Χωρῶν ἐνθα διδεται μισθός, οὗτος δὲν ὑπερβαίνει τὰ 150 φράγκα κατὰ μῆνα.

Μετὰ τιμῆς
A. M. Ἀνδρεάδης.

Ὁ κ. ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ, δόκιμος λογοτέχνης καὶ εἰς τῶν τακτικῶν συνεργατῶν τοῦ «Παντογνώστου» προθύμως μᾶς ἔστειλε τὸ δημοσιευόμενον ἀμέσως σημείωμά του:

Η ΓΝΩΜΗ ΜΟΥ. Εἶμασθε οἱ αἰωνίως καθυστερημένοι. Εἶμασθε ἀπὸ μιὰ ῥάθυμη χώρα, ποῦ τίποτε δὲν κάνει στὸν καιρὸ του. Ἐγὼ πάντοτε ἐθεωροῦσα καὶ ὑπεστήριζα, πὼς ἡ ἔδρυσίς τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἕνα ζήτημα ἐθνικόν, ἐνόσφ ξαίρω πὼς ἄλλα Βαλκανικὰ κράτη πρὸ πολλοῦ μᾶς ἀφίσαν πίσω σὲ τέτοια ζητήματα νὰ μαζεῦομε πέταλα, κατὰ τὴν ἀθλητικὴν ἔκφραση.

Θὰ μοῦ πῆτε ἴσως, πὼς γιὰ τὴν ὥρα, ἂν ἔχομε Ἀθανάτους, δὲν ἔχομε ὅμως λεπτὰ γιὰ νὰ τοὺς πληρώνομε. Εἶναι κί' αὐτὸς ἕνας λόγος κατὰ τοῦ ζητήματος. Μὰ ἐγὼ νομίζω, πὼς μποροῦσαμε γιὰ τὴν ὥρα νὰ περιορίσωμε τὸν ἀριθμὸ τῶν Ἀθανάτων κ' ἐπομένως καὶ τὰ ἔξοδά μας, ἔστω καὶ σὲ μισό, γιὰ νὰ δάλουμε τὴν πρώτην ἀρχή, τὰ θεμέλια νὰ ποῦμε τοῦ ἔργου, παίρνοντας ὡς πρῶτο πυρῆνα ἔστω καὶ ὅλους ἐ-

κείνους, ποῦ πῆρανε ἕως τώρα τὸ Ἀριστεῖο τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν. Κοντὰ σ' αὐτοὺς ἄς πᾶνε διαλεχτὰ καὶ ὅλα τὰ γερὰ καὶ τὰ νεωτεριστικὰ κεφάλαια, ποῦ ἔχουν οἱ Ἐπιστήμες, οἱ Καλὰς Τέχνες, τὰ Γράμματα. Τὸ ἄρτιο θὰ ἔρθει κατόπι μόνο του, σιγά-σιγά.

Ἡ Ἀκαδημία θὰ εἶχε πολλὴ δουλειὰ νὰ καταπιασθεῖ. Θὰ εἶχε πρῶτα πρῶτα νὰ φτιάσει, ἂν ὄχι μιὰ γλῶσσα, τοῦλάχιστο μιὰν ὀρθογραφία ἐνιαία. Δὲν ἐννοῶ βέβαια ν' ἀρχίσῃ μετὰ τὴ συζήτησιν «Ἀκαδημία ἢ Ἀκαδημείαι»

Κάθε ἄλλο. Μὰ ἐννοῶ νὰ ἐφτιανεν ἀπὸ τὰ πρῶτα τὴ γλῶσσα τῶν διδασκτικῶν βιβλίων, γιὰ νὰ μὴ μποροῦσε νὰ ἔλεγε κάθε Κυβέρνησις ποῦ θὰ ἐρχότανε, πὼς αὐτὸ τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τῆς μυρτίζει καὶ τὸ ἄλλο τῆς βρωμᾷ.

Καὶ θὰ εἶχεν ἀκόμη νὰ καθορίσῃ ἢ νὰ δημιουργήσῃ τόσους ἐπιστημονικοὺς ὄρους. Θὰ εἶχε νὰ δώσῃ μιὰ γερῆ κατεύθυνσι στὸ ἐθνικὸν θέατρο καὶ στὶς Καλὰς Τέχνες, νὰ καθιερώσῃ βραβεῖα γιὰ τὰ λογοτεχνικὰ ἔργα, ποῦ θὰ ἀξίζαν τὰ βραβεῖα, καὶ ν' ἀνυψώσῃ τὸ λαὸ σὲ τέτοια ἐπίπεδα, ὥστε νὰ μποροῦσε αὐτὸς νὰ καταλάβῃ, πὼς ὁ προῦπολογισμὸς δὲν πρόκειται νὰ τρέφῃ τεμπέληδες, ποῦ τοὺς λέν Ἀθανάτους. Γιατὶ δυστυχῶς ὁ λαός, ὅπως τὸν ἔκαναν μερικοὶ ἐπιτήδειοι ἐκμαυλιστῆς τῆς Τέχνης ἢ τῶν Γραμμάτων, ποῦ ἀντὶ νὰ τὸν ἀνυψώσουν, κατέβηκαν αὐτοὶ νὰ κολακέψουν τὶς ἀδυναμίες του (βρα καὶ τὰ ἀκατάλληλα ἀναγνώσματα καὶ θεάματα, μερικὲς ὀπερέττες κλπ.), ὁ λαός αὐτός, ποῦ ἂν εἶχε καλοὺς ἰθύντορας, ἄς ποῦμε, θὰ θαυματούργουσε καὶ σήμερα ἀκόμη δυσκολεύεται νὰ κάνει διάκρισιν μεταξὺ μουσικοῦ π.χ. καὶ ὀργανοπαίχτη, ἢ μεταξὺ ζωγράφου καὶ μοριατζῆ ποῦ βάφει παραθυρόφυλλα.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ φρονῶ ἀνεπιφύλαχτα πὼς πρέπει νὰ ἰδρῶθῃ ἡ Ἀκαδημία.

Στέλ. Σπεράντσας.

ΝΟΜΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ MERKEL

Ἀναγγέλλομεν εὐχαρίστως τὴν ὑπὸ τοῦ Ἐκδοτικοῦ Τμήματός μας προσεχῆ ἔκδοσιν ἐν μεταφράσει ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ τοῦ περισπουδάστου ἔργου τῆς παγκοσμίου νομικῆς προσωπικότητος MERKEL ὑπὸ τὸν τίτλον «Νομικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία».

Τὸ ἔργον μετεφράσθη ἐκ τῆς Γερμανικῆς ὑπὸ διαπρεποῦς Ἑλληνοῦ νομομαθοῦς, ἀντιπροσωπεύσαντος τὴν Ἑλλάδα ἐπανειλημμένως ἐπ' ἐσχάτων ἐν Παρισίοις καὶ μόλις ἐπανεληθόντος ἐκεῖθεν, ἀναλαβόντος δὲ παράνα ἡμισιον λειτουργήμα ἐν τῇ ἐξυπηρησῆσει τῆς Θέμιδος.

Τὸ ἀνω σύγγραμμα θὰ ἐκδοθῇ τὰ χίσιστα, εἶναι δ' ἀπαραίτητον διὰ πάντας τοὺς νομικοὺς καὶ τοὺς σπουδάζοντας τὰς νομικὰς ἐπιστήμας.

Ἡ τιμὴ τοῦ ὀρίσθη ὑπὸ τοῦδε εἰς δρ. 70.—διὰ δὲ τοὺς προπληρώνοντας συνδρομητὰς εἰς δρ. 60.

Ἐγγραφαί: Γραφεῖα «Παντογνώστου»

Κ. Κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ
ΕΜΒΑΣΑΤΕ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΘΕΡΜΩΣ
ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ ΣΑΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΚΕΥΕΙΣ

ΧΑΡΑ "Η ΘΛΙΨΙΣ";

Μου τό ειπαν δύο, τρείς, αλλά δέν τό πιστεύω· δέν πιστεύω νά είναι αλήθεια, διότι δέν φαντάζομαι τοιαύτην άγνωμοσύνην. Δέν χωρεί ο νοός μου όχι υπαλήθλους, όχι ανθρώπους μορφωμένους, άλλ' ούδ' άχθοφόρους δυναμένους νά χαρώσι διότι ή Πολιτεία πλανηθείσα και παραπεισθείσα δέν έθεσεν εις Ισην μοίραν τούς φωτοδότας πρός τούς φωτολήπτας.

Κάποιοι μου ειπεν ότι έχομεν άπόλυτον δίκαιον, αλλά δέν ένηργήσαμεν ώς έπρεπεν· ώστε ύπάρχει άναγνώρισις δικαίου, αλλά κατάκρίνεται ή άδειότης έν τή επίζητήσει αυτού. Τόν τρόπον τούτον του σκέπτεσθαι δέν δύναμαι νά έννοήσω, διότι και páλιν όμολογώ ότι τόν προσκόποντα λυπειταί τις, άν έχη καρδίαν, δέν έμπαίζει, δέν του λέγει τύφλα του. Διά τούτο επιμένω νά θεωρώ, και τούτο πρός τιμήν της Λέσχης, ότι οι τυχόν τοιαύτα αισθήματα έκδηλώσαντες δέν αντιπροσωπεύουσι τό γενικόν πνεύμα των Δημοσίων 'Υπαλλήλων, διότι ούτοι συν εκεντρώθησαν. όπως υπεραμυνθώσι των καταπατουμένων δικαίων των συναδέλφων των, όστινες, άν σήμερα δέν είναι μέλη της Λέσχης, θά γίνωσιν αύριον, τό επόμενον έτος, βραδύτερον.

Διότι, επί τέλους, τί θά θυλακώσωσιν οι λοιποι δημόσιοι υπάλληλοι, άν οι λειτουργοι της Μέσης 'Εκπαιδύσεως άντι τοϋ 130 έλαβον 100 τοίς εκατόν;

Έάν τώρα συναρμόσω έντυπώσεις τινάς περιουσίας και τωρινάς, κινδυνεύω νά πεισθώ ότι κάποιος κακός δαίμων καταδιώκει ένταυθα τούς λειτουργούς της Μέσης 'Εκπαιδύσεως, ότι δέ οι ύπότροφοι αυτών, οι χθεσινολογοί και πρώην μαθηταί των, παρέχουσιν αυτοίς άντι του μάννα χολήν, άντι του ύδατος όξος.

Ένθυμοόμαι σιγά σιγά τας πρώτας άρχαιρεσίας της Λέσχης, καθ' ός οι εκπαιδευτικοί έκαλούντο νά δεχθώσιν ώς αντιπροσώπους των ένα δικηγόρον και ένα μηχανικόν, όστινες είναι καλοί και άξιοι ως προϊστάμενοι δικηγόρων και μηχανικών ίσως, ούχι όμως και ως προστάται των λειτουργών της Μέσης 'Εκπαιδύσεως.

Και δέν λησμονώ τας επικλήσεις πάντων των τότε παραστάντων εκπαιδευτικών πρός τόν προεδρεύοντα της Συνελεύσεως, όπως αναβληθώσιν επί μίαν έβδομάδα αι άρχαιρεσίαι, ίνα έγγραφώσι πάντες οι 'Εκπαιδευτικοί και ούχι μόνον οι προύποσχεθέντες ψήφον εις τούς έγγραψαντας αυτούς.

Η μήπως ήτο ήθική πράξις ή ύποχρέωσις των έγγραφωμένων νά δηλώσιν ένυπογράφως ότι έχουσι γνώσιν του καταστατικού, όπερ εισέτι δέν είχε τυπωθή και διανεμηθή! Κατόπιν τοιαύτης συμπεριφοράς του πρώτου Συμβουλίου της Λέσχης πρός τούς 'Εκπαιδευτικούς ποία ώφειλε νά είναι ή έμπιστοσύνη των τελευταίων τούτων πρός τούς διοικούντας τά της Λέσχης;

Και μετά ποίου κύρους βραδύτερον ή Λέσχη προέβαινε εις παρασκευήν νομοσχεδίων, δι' ών θά έξουσιοδοτειτο νά ενεργή προαγωγάς, ύποβιβχομούς και γενικάς μεταβολάς υπαλλήλων;

Ίδου λοιπόν σημετά τινα μελανά της προτέρας δράσεως της Λέσχης, ήτις δέν υπελόγισε τότε τούς 'Εκπαιδευτικούς, ήτις δέν υπεστήριξε τώρα αυτούς, άλλ' άφήκε νά δημιουργηθή χάσμα, ώστε νά θεωρηται έκφρασις χαιρεκακίας της Λέσχης ή ύπό δύο τριών άνοήτων έκδήλωσις χαράς, διότι οι λειτουργοι της Μέσης 'Εκπαιδύσεως έτέθησαν εις ήττονα των λοιπών υπαλλήλων μοίραν.

Θ' άπετέλει δ' όμολογουμένως τιμήν διά την Λέσχην των δημοσίων υπαλλήλων ή άρσις των παρεξηγήσεων τούτων διά καταλήλου δηλώσεως άποκαθιστώσεως όμαλάς τας σχέσεις των δύο σωματείων, άφ' οϋ όμολογουμένως τό Διοικητικόν Συμβούλιον αυτης έμφορεται ύπό ευγενών πρός την έκπαίδευσιν αισθημάτων.

ΦΑΚΙΩΝ ΧΑΡΜΙΑΣ

EDOUARD HERRIOT
ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ—ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

"Α, πολίται άν εισθε της γνώμης ότι δέν πρέπει ποτέ νά λαμβάνητε ύπ' όψει τας άνωύμους επιστολάς, άν και αυταί είναι της μόδας, άν σκέπτεσθε νά διατηρήσητε άθικτον την ύπόληψίν σας και την ασφάλειάν σας, μήν όμιλείτε ποτέ διά την φορολογίαν του κεφαλαίου. (κινήτης και άκινήτου περιουσίας). Πιστεύσατέ με.— Δεχθήτε έν τώ μεταξύ, χωρίς πόνον και χωρίς κακίαν την σκέψιν αυτήν: είμεθα εις λαός ό οποίος πιστεύει ότι είναι πολύ προχωρημένος άπό άπόψεως ιδεών, με τά λόγια τοϋλάχιστον άν θέλετε, αλλά εκείνο τό όποιον ιδίως αγαπά ό τόπος μας είναι οι άνδρες οι όποιοι αρχίζοντες άπό όλα τά είδη των επαναστατικών θεωριών όταν είναι 25 έτών, μόλις φθάσουν εις την ηλικίαν της ώριμότητος, ή όπως έγώ εις την του παλαιού γεροσιαστού, εις την ηλικίαν δηλ. της ενάρξεως της παρακμής, συμμαχοϋν άμέσως με τας καλās αυταίς συντηρητικās ιδέας αι όποιαί, ως λέγουν, αποτελοϋν την ασφάλειαν της οικογενείας και την του Κράτους. Τότε ή Γαλλία δολόκληρος φωνάζει: «Βλέπετε αυτός ό άνθρωπος έσωφρονίσθη, αυτός είναι καλός Γάλλος» και δέν έχετε σεις οι όποιοι άποτειλείτε την Γαλλικήν Δημοκρατίαν άρκετήν αϋστηρότητι διά τούς ανθρώπους εκείνους οι όποιοι, μένοντες πιστοι εις τας αρχάς των, άποφεύγοντες τας ύπερβολας της δεξιās και της άριστερας, άνακηρύσσουσιν έαυτούς όπαδοϋς των ανακαινιστικών αρχών.

"Αλλοίμονον! οι φίλοι μου και έγώ τό είπομεν. Χρειάζεται ένας φόρος επί της κεκτημένης περιουσίας. 'Επ' αυτού δέν θά συζητήσω λεπτομερώς, δέν θέλω νά σας κά-

Ο ΛΟΙΜΟΣ ΤΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΥΦΟΣ

"Η βροτολογίς επιδημία του έξανθηματικού τυφου ή λυμαιομένη σήμεραν μέγα μέρος της πατριδος ήμών, επί του άδηφάγου βωμού της οποίας θρηνοϋμεν καθ' έκαστην τραγικάς έκατόμβας και τας θυσίας τας βαρυτίμονς του Ιατρικού σώματος της 'Ελλάδος, όπερ έν τή πληρώσει του Ιερατάτου των καθηκόντων επιδεικνύει άπαραμίλλον αυτοθυσίαν, ή επιδημία λέγω αυτή επαναφέρει εις την μνήμην ήμών, τον άπαισίον λοίμωδν του Πελοποννησιακού πολέμου, όστις ύπό τας αυτας σχεδόν και σήμεραν τραγικάς συνθήκας ένσκήψας εις 'Αθήνας ύπήρξε και τότε πρόξενος άνυπολογίστων συμφορών. 'Αλλά πριν επιληφθώμεν της περιγραφής των κατά τον λοίμωδν εκείνον κρίνομεν αναγκαίον νά δώσωμεν βραχείαν εικόνα των συνθηκών, ύφ' ός διετέλει ή πόλις των 'Αθηνών καθ' ήν εποχήν ένέσκηπτεν ή αφάνταστος συμφορά, καθοδηγούμενοι έν τούτω ύπό του μεγάλου Ιστοριογράφου Θουκυδίδου, αυτόπτου μαρτύρου των πραγμάτων, όστις διά της γραφικής αυτού σμίλης έχάραξεν ήμιν ζωντανήν την σιυγγήν εικόνα της σκληρας δοκιμασίας της πόλεως.

Είχεν ήδη έκραγή ό επάρατος Πελοποννησιακός πόλεμος (431—404 π. Χ.) και επέκειτο ήδη ή εισβολή των Πελοποννησίων εις την 'Αττικήν ύπό τον Βασιλέα της Σπάρτης 'Αρχίδαμον, ότε Περικλής ό Ξανθήππου, στρατηγός τότε των 'Αθηναίων και διευθύνων τά κοινά, συνέσθησεν εις τούς 'Αθηναίους πρός τοίς άλλους νά καταλίπωσι τούς άγρούς και τας εκεί επαύλεις των και νά συγκεντρωθώσι πάντες έντός των τειχών της πόλεως, ίνα και την επιδρομήν άποφύγωσι και την φροϋρησιν της πόλεως ένισχύσωσι. Καί όντως οι 'Αθηναίοι συμμορφούμενοι πρός τας ύποδείξεις ταύτας συνέρρον συν γυναιξί και τέκνοις εις την πόλιν και μετά των σκευών και επίπλων των, άφαιρούντες άπό των άγροτικών εγκαταστάσεων και αυτήν την ξύλωσιν, άφ' οϋ προηγουμένως διεκόμισαν εις την Εϋβοίαν και άλλας παρά την 'Αττικήν νήσους πρόβατα και ύποζύγια.

'Αλλ' ή μετοικεσία αυτή έγινετο μετά μεγίστης δυσφορίας και θά είχε πολλās τας όμοιότητας πρός τας τραγικάς εκείνας μετοικεσίας των 'Αθηναίων επί Ξέρξου και Μαροδονίου εις Σαλαμίνα, Αίγιναν και Τροιζήνα. Διότι άπό μακροτάτης συνηθείας ή πλειονότης των 'Αθηναίων κατόκει έν τή υπαίθρω χώρα· εκεί κατόκειν παγοικει μετά των δούλων των και των κτηνών των οι γαιωκτήμονες και εκεί μετά τά Περσικά είχαν άνεγείρει και páλιν άπό των έρειπίων, μόλις πρό όλίγων έτών, μεγαλοπεπετις επαύλεις, τās οποίας είχαν έφοδιάσει και δι' αναλόγων σκευών και επίπλων, ζώντες έν ύλική ευημερία. "Οθεν έδυσχέραινον καταλείποντες τά κτήματα των πατέρων των, έν οίς είχαν ιδεί τό πρώτον τό φώς, τās προσφιλείς εστίας των, τά πάτρια Ιερά, τούς σεπιτούς τάφους, όστινες περιέκλειον προσφιλείς νεκρούς, μεταβάλλοντες την διαίταν και αυτόχρημα καταλείποντες έκαστος ολονει την Ιδίαν πατρίδα.

'Αφοϋ δέ συγκεντρώθησαν εις την πόλιν, όλί-

νω νά πλήξετε, διότι έχω και άλλα πράγματα νά σας είπω, αλλά σας παρακαλώ, μήν ίστασθε πρό των μωρολογιών τās οποίας άντιτάσσουν εις τας ανακαινιστικάς και έξερευνητικάς προσπάθειάς μας. Τι είπομεν ήμεις οι Δημοκράται; Τι ειπεν ό 'Ωριόλ, τι ειπεν ό Ρενάρ; Τι είπα έγώ ό Ίδιος; Είπομεν εις την Κυβέρνησιν: είμεθα άνθρωποι καλής θελήσεως, δέν έχομεν ώρισμένα αξιώματα αλλά έφθάσαμεν εις αυτό τό συμπέρασμα τό όποιον προσεπάθησα νά άποδείξω εις ύμας, Κύριοι, ότι σήμεραν χρειάζονται θυσίαι αι όποιαί δέν νά ζητηθούν άπό την κεκτημένην περιουσίαν και ιδίως άπό αυτούς τούς άπαισίους νεοπλούτους της πολεμικής καταστάσεως.

Είπομεν: ός έρευνησωμεν. "Ο Ρενάρ ειπεν: "Εγώ είμαι ύπερ του αναγκαστικού δανείου. Και ίδου ότι πρόκειται νά τό εφαρμόσουν εις την Γερμανίαν. Θα όμιλήσωμεν περί αυτού μετ' ολίγον. "Ηδη τό έχομεν εφαρμόσει και εις την Γαλλίαν. Είναι τό πρώτον μέτρον της Παλινορθώσεως ληφθέν άλλοτε διά την έξυγίαισιν των οικονομικών της Γαλλίας. "Εγώ ειπον «επειδή έχομεν τόν φόρον του εισοδήματος, επιβάλατε ένα πρόσθετον φόρον εις τά εισοδήματα των κεφαλαίων και χρησιμοποίησατέ τον δι' ένός συστήματος σοφώς οργανωμένου, δέν θέλω νά σας δώσω τās λεπτομερείας, διά νά τροφοδοτήσητε μίαν μεγάλην Ταμιακήν επιχείρησιν, ένα δάνειον άποφέρον τόκον 5 και 6 ο), όπως οι σκανδαλώδεις εκείνοι τόκοι όστινες κατέστρεψαν τό Κράτος, άλλ' ένα τόκον 1 1/2 ή 2 ο) επιτρέποντα νά απαιτήσητε τά σοβαρά ποσά ποϋ χρειάζεσθε διά τας έρημωθείσας επαρχίας.

"Άλλοι επρότειναν άλλους τρόπους, την 'Ιταλικήν μέθοδον, την Ουγγρικήν, και άλλας άκόμη, άλλ' εκείνο του μās κάμνει νά άγανακτισώμεν είναι ότι δέν άπεριψαν την σ ή β προτάσιν μας, άλλ' ότι ήρηθήσαν νά τās μελετήσουν και τό λέγομεν αυτό άφόβως.

"Εδω θά τελειώσω τό πρώτον μέρος της έκθέσεώς μου αυτής. "Εστω και μόνον διά νά έξυγιάνω τον μόνον έσωτερικόν πωλοπολογισμόν της Γαλλίας, έστω και μόνον διά νά άντιμετωπίσω τās λεγομένας οικογενειακάς δαπάνας, χωρίς καθόλου νά όμιλήσω διά τά φοβερά αυτά προβλήματα ποϋ φαίνονται εις τον όρίζοντα: εύρύτης του κνμαινομένου χρέους μας του πάντοτε άπαιτητού, σοβαρότης των συμμαχικών πιστώσεων πρός ήμας, χωρίς νά άντιμετωπίσω καθόλου τά σοβαρά αυτά προβλήματα ύποστηρίζομεν, τό λέγω σήμεραν τό έσπερας, ότι θά έλθη ήστιγμή καθ' ήν θά παραστή άνάγκη νά μās ακούσουν. Και πιστεύω έν τούτοις ότι την ήμέραν καθ' ήν θά όμιλή τις θαρραλέως και καθαρά πρός τούς Γάλλους χωρίς φόβον διά την δημοτικότητά του, ήτις δι' ένα πολιτικόν άνδρα είναι μία άπαισία και βλακώδης όσεκλάμα, είμαι βέβαιος ότι θά έγινετο ακουστός άν έλεγε εις την Γαλλίαν «τά τέκνα σου έφρονεύθησαν, 1.500.000 στρατιώται κοιμούνται ύπό την γην αυτήν και δέν θα ίδου πλέον τό φώς της ήμέρας, είναι εκεί, ή ό,τι μένει άπό αυτούς είναι εκεί μεταξύ δύο σκοτεινών διαφραγμάτων, κατεστραμμένα διά παντός με ό,τι ύπήρχε μέσα τους ως ιδέα, ζωή, έλπίς, άφοσίωσις και τρυφερότης.... έλα και εσϋ με την σειράν σου δώσε τό χρημά σου διά νά σώσης την χώραν» (χειροκροτήματα).

(Εις τό προσεχές τό τέλος)

"Η συνέχεια του «'Όλα Γίνονται» εις τό προσεχές.

γοι μὲν κατέλυσαν εἰς ἰδιοκτητοὺς οἰκίας ἢ φιλικὰς, οἱ δὲ πλεῖστοι ἐγκατεστάθησαν εἰς ἀκατοίκητα τμήματα τῆς πόλεως καὶ εἰς τὰ ἱερά, πάντα σχεδόν, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Πελαργικὸν (πρὸ τῶν μικρῶν Προπυλαίων τῆς Ἀκροπόλεως, πρὸ τῆς πύλης τοῦ Beulé), ἢ ἐν τῷ ὀπωρῷ ἐγκατοικήσις ἦτο ἀπηγορευμένη δι' ἀρῶν καὶ ὑπῆρχε μάλιστα καὶ χρησμός ὁπτιῶς ἀπαγορεύων τοῦτο «Τὸ Πελαργικὸν προτιμότερον εἶναι νὰ μένη ἀκατοίκητον». Πολλοὶ δὲ ἐγκατεστάθησαν καὶ ἐντὸς τῶν πύργων τῶν τειχῶν τῆς πόλεως καὶ ὅπου τέλος ἠδύνατο ἕκαστος διότι ἦτο ἀδύνατον ἢ πόλις νὰ περιλάβῃ πάντα καὶ διὰ τοῦτο ὑπερὸν κατενεμήθησαν οἱ πρόσφυγες καὶ εἰς τὸν κενὸν χώρον τὸν μεταξὺ Ἀθηναίων, (Παλαιῶν) Φαλήρου καὶ Πειραιῶς, ἐντὸς τῶν μακρῶν τειχῶν, καὶ εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τοῦ Πειραιῶς. Ὅτῳ λοιπὸν καὶ τότε ἡ πόλις ἀντιμετώπιζε σοβαρώτατον πρὸς φρυγικὸν ζήτημα, ἀνάλογον πρὸς τὸ σημερινόν, καὶ ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου συνωστισμοῦ οὐδεὶς πλέον λόγος ἠδύνατο νὰ γίνῃ περὶ καθαριότητος ἢ περὶ ὑγιεινῆς τροφῆς ἢ διαίτης, διότι τὸ μὲν ὕδωρ ἦτο ἀνεπαρκές καὶ πολλάκις ἀνθυγιεινόν, μάλιστα ἐν Πειραιεῖ, ὡς θὰ ἴδωμεν, τὰ δὲ τρόφιμα καὶ πάντα τὰ εἶδη τοῦ

ἐμπορίου ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας εἶχον φυσικὰ ὑπερτιμηθῆ ἢ ἐκλίπει, ἀφ' οὗ καὶ ἡ κατὰ ξηρὰν ἐμπορικὴ ἐπικοινωνία εἶχε διακοπῆ. Καὶ ὡς νὰ μὴ ἤρουν πάντα ταῦτα, ἐγκάθειρκοι ἐντὸς τῶν τειχῶν ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ βλέπωσι μετὰ μερίστης βαρυνθυσίας τοὺς πολεμίους εἰς αὐτὰ τὰ πρόθυρα τῶν Ἀθηναίων, νὰ βλέπωσιν ἰδίους ὄμμασι τὴν λεηλασίαν καὶ καταστροφὴν τῶν ὠραίων κτημάτων τῶν καὶ τὸν ἐμπρησμόν τῶν μεγαλοπρεπῶν ἐπαυλεῶν τῶν. Τὸ νευρικὸν τῶν σύστημα εἶχεν ὑποβληθῆ εἰς σκληρὴν δοκιμασίαν καὶ τὸ ἠθικὸν τῶν εἶχε κλονισθῆ σοβαρῶς.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, αἰφνης κατὰ τὸ θέρος τοῦ δευτέρου ἔτους τοῦ πολέμου (430 π. Χ.) ἐνέσκηψεν εἰς τὴν χώραν τὴν ὀνομαστὴν διὰ τὸν καθαρὸν καὶ ὑγιεινὸν ἀέρα ἀπηνῆς ὁ δαίμων τοῦ λοιμοῦ, εὐρῶν πανταχοῦ, ὅπου ἔστρεφε τὸ θανατηφόρον αὐτοῦ δρέπανον, γόνιμον τὸ ἔδαφος πρὸς ἐξάπλωσιν. Ἄλλ' ἐνταῦθα ἄς ἀφήσωμεν αὐτὸν τὸν Θουκυδίδην νὰ δώσῃ ἡμῖν τὴν ἀπαράμιλλον εἰς δύναμιν καὶ καθαρότητα ἐκθεσίων τῶν κατὰ τὸν λοιμόν. (Ἐπεται συνέχεια).

Δ. Ν. ΓΟΥΔΗΣ

Γυμνασιάρχης τοῦ Προτύπου Κλασικοῦ Γυμνασίου.

στηριχθῆ, καίτοι σπανιότατα, ἐπὶ τῆς τοξικῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ὡς λ.χ. ἡ γενικὴ καὶ τοπικὴ ἀναισθησία, ἥτις εἶνε ἀληθῆς δηλητηρίασις ἢ διὰ τῆς ἐξερίνης μύωσης, καὶ διὰ τῆς ἀτροπίνης μυδρίασις, ἢ ἐκ τῆς κινίνης κόφωσις πρὸς καταστολὴν τῆς ὑπερδιεγερσιμότητος τοῦ λαβυρίνθου.

Φάρμακά τινα φθάνουσιν εἰς ἐκδήλωσιν τοξικῶν φαινομένων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν μὴ ἀνοχὴν τούτου, ἢν δέον ν' ἀποφεύγωμεν.

Μακρὰ συζήτησις ἐγένετο περὶ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν τοξικῶν ἐνεργειῶν νοσώδους ἀρχῆς καὶ τῶν θεραπευτικῶν ἐνεργειῶν.

Καὶ ἄλλοι μὲν ὑπεστήριζον τὸ δόγμα «*contraria contrariis*» = ἐναντία ἐναντίοις, ἕτεροι δὲ τὸ δόγμα «*similia similibus*» = ὅμοια ὁμοίοις.

Ἡ ἐπιστῆμη νῦν παραδέχεται τὴν χρῆσιν τῶν ἐναντίων, ὅταν ὄργανόν τι ἀπλῶς ἐξασθενήσῃ δυναμικῶς, ὡς λ.χ. ὅταν ἡ καρδιά ἐξασθενήσῃ χωρὶς νὰ προέρχεται ἢ ἐξασθενήσῃ ἐκ δηλητηρίασεως, δύναται τότε νὰ ἀντιδράσῃ εἰς ὅλα τὰ διεγείροντα (καφεΐνην, σπαρτεΐνην κτλ.).

Ἡ θεραπευτικὴ ἐνέργεια οἰουδῆποτε φαρμάκου παρίσταται διάφορος ἐξαρτωμένη ἀφ' ἐνός μὲν ἐκ τοῦ μέσου τῆς εἰσαγωγῆς ἐν τῷ ὄργανισμῷ, ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀπορροφῆσεως, τῆς μεταμορφώσεως, τῆς ἀπεκκρίσεως, τῆς ἀντιδράσεως τοῦ ὄργανισμοῦ εἰς δόσεις θεραπευτικὰς, ἢτοι ἐκ τῆς ἀνοχῆς καὶ μὴ ἀνοχῆς, ἐκ τοῦ ἐθισμού, ἐκ τῆς ἀθροιστικῆς ἰδιότητος, ἐκ τῆς ὑπεραισθησίας, ἐκ τοῦ φύλου, ἐκ τῆς ἡλικίας, ἐκ τῆς κράσεως, ἐκ τῆς συστάσεως καὶ ἐκ τῆς διαθέσεως τοῦ ὄργανισμοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τινῶν φυσικῶν ἰδιοτήτων ἀναφερομένων εἰς τὴν διαλυτότητα τοῦ φαρμάκου, τὴν πυκνότητα, τὴν διαιρητικότητα, τὸν βαθμὸν τοῦ διαχωρισμοῦ, τὴν διαχτυκτικότητα, τὴν θερμοκρασίαν καὶ τελευταῖον ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς χημικῆς συνθέσεως καὶ τῆς φαρμακευτικῆς παρασκευῆς.

Ἡ θεραπευτικὴ ἐνέργεια τῶν φαρμάκων ἐν γένει καὶ οὐχὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Η. Huchard καὶ Ch. Fiessinger εἰκοσι μόνον τοιούτων ἢτοι τοῦ ἱεῦλικοῦ νατρίου, τῆς κινίνης, τοῦ ὑδραργύρου, τοῦ ἰωδιούχου καλίου, τῆς δα-

κτυλίτιδος, τοῦ σιδήρου, τῶν εἰδικῶν ὀρῶν, τῶν κολλοειδῶν μετάλλων, τῶν ὀποθεραπευτικῶν παρασκευασμάτων, τοῦ ὑπονιτρικοῦ βισμούθιου, τῆς θεοβρωμίνης, τοῦ διτανθρακικοῦ νατρίου, τοῦ ἀρσενικοῦ, τοῦ ὀπιοῦ, τῆς εὐθαλείας, τοῦ βρωμιούχου νατρίου, τῶν καθαρτικῶν (ρητινελαίου, θεικοῦ νατρίου, ἄλοις) τῶν νιτριτῶν, τῆς ἐρυσιβώδους ὀλύρης καὶ τῆς ἀντιπυρίνης, θεωρηθέντων ἀρκετῶν διὰ τὴν θεραπείαν τῶν διαφόρων νοσημάτων, στηρίζεται νῦν εἰς τὴν καταπολέμησιν αὐτῶν τούτων τῶν αἰτίων τῶν νόσων, τὴν πρόληψιν αὐτῶν, εἰ δυνατόν, τὸν διακανονισμόν τῶν διαφόρων λειτουργιῶν τοῦ ὄργανισμοῦ καὶ τὴν παρεμπόδισιν τῆς περαιτέρω προόδου τῶν ἐκ τῶν αἰτίων πηγάζοντων συμπτωμάτων.

Πάντα δὲ ταῦτα ἀποτελοῦσι τὰς καλουμένας **φαρμακευτικὰς ἐνδείξεις**, εἴτε αὐταὶ εἰσὶ νοσοκρατικά, εἴτε λειτουργικά, εἴτε ἐπανορθωτικά εἴτε καὶ συμπτωματικά.

Ἐντεῦθεν καὶ ἡ διαίρεσις τῶν φαρμάκων εἰς τέσσαρας μεγάλας κατηγορίας ἦτοι εἰς **νοσοκρατικά**, εἰς **λειτουργικά**, εἰς **ἐπανορθωτικά**, καὶ εἰς **συμπτωματικά**.

Νοσοκρατικά εἰσὶ τὰ ἐπικρατοῦντα τῶν νόσων καὶ τοιαῦτα εἶνε τὰ εἰδικὰ, τὰ ἀντιμολυσματικά, τὰ ἀντισηπτικά, τὰ ἀντιπαρσιτικά καὶ τὰ ἀντίδοτα.

Λειτουργικά τὰ τροποποιοῦντα τὰ ὄργανα καὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν καὶ τοιαῦτα εἰσὶ τὰ τροποποιοῦντα τὰς λειτουργίας τῆς καρδίας καὶ τῆς κυκλοφορίας. Τὰ τροποποιοῦντα τὰ πεπτικά ὄργανα καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν. Τὰ μεταποιητικά τῶν βρογχικῶν ἐκκρίσεων. Τὰ μεταποιητικά τῆς ἰδρωτοποιούσης λειτουργίας. Τὰ μεταποιητικά τῆς γαλακτοδότησης ἐκκρίσεως. Τὰ μεταποιητικά τοῦ οὐροποιητικοῦ συστήματος. Τὰ μεταποιητικά τοῦ γεννητικοῦ συστήματος. Τὰ μεταποιητικά τοῦ αἵματος. Τὰ μεταποιητικά τῆς θρέψεως. Τὰ μεταποιητικά τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ τελευταῖον τὰ προστατευτικά ὡς ἡ χολεστερίνη καὶ ἡ παρατοξείνη.

Ἐπανορθωτικά εἰσὶ οἱ ἐπανορθωτικοὶ φαρμακευτικοὶ παράγοντες καὶ τὰ μεταποιητικά τῶν ἰσθῶν.

Καὶ τελευταῖον **συμπτωματικά** εἰσὶ τὰ μεταποιητικά τοῦ ἄλλου, τὰ ὑπνοφόρα, τὰ ἀντιπυρωτικά, τὰ εὐπνοϊκά, τὰ πρᾶντικά τῆς βηχῆς, τὰ ἀντισπασμώδη καὶ τὰ δρεκτικά.

Ἐκ τῆς ταξινομήσεως ταύτης καταδείκνυται σαφῶς ἡ ἐνέργεια τῶν φαρμάκων καὶ εὐκόλως ἀναφαίνεται ἡ ἐνδείξις οἰουδῆποτε ἐξ αὐτῶν, δέον ὅμως ὁ θεράπων ἰατρός νὰ γνωρίζῃ δεόντως τὴν φαρμακοδυναμικὴν ἐνέργειαν τῶν φαρμάκων ἢτοι τὴν φυσιολογικὴν καὶ θεραπευτικὴν δύναμιν αὐτῶν, ἵνα οὕτως ὠφελήσῃ καὶ μὴ βλάβῃ «ὠφέλειαν καὶ μὴ βλάπτειν» κατὰ τὸν Ἱπποκράτην.

Διότι δύναται νὰ προκύβῃ βλάβη εἴτε ἐκ σφάλματος, εἴτε ἐκ χρήσεως ὑπερμέτρου, εἴτε ἐκ χρήσεως ἀκαίρου, εἴτε ἐκ πλάνης, εἴτε ἐξ ἀγνοίας, εἴτε καὶ ἐξ ἀμελείας.

Βλάπτει τις ἐκ σφάλματος ὅταν παραγγέλλῃ φάρμακόν τι εἰς δόσεις ἀνεπαρκεῖς καὶ ἐπὶ μακρόν καὶ οὕτω συντελεῖ εἰς τὴν πρόδον καὶ ἐπιβάρυνσιν τῶν βλαβῶν, καὶ διαταραχῶν τοῦ ὄργανισμοῦ.

Βλάπτει τις ἐκ σφάλματος ὅταν ἔχη ἄρρωστον ἐκ πλευρίτιδος μετ' ἀφθόνου κλυρικοῦ ἐξιδρώματος ἀσφυκτιῶντα καὶ δὲν ἐνεργεῖ ἄμεσον παρακέντησιν ἐπίσης καὶ ὅταν ἔχη καρδιακὸν μετ' ἀφθόνου περικαρδιτικοῦ ἐξιδρώματος.

Βλάπτει τις ἐκ σφάλματος ὅταν ἀφίνη νὰ ἐξασθενῇ ὁ ἄρρωστος διὰ διαίτης ἀνεπαρκούς ἢ ἐλαττωματικῶν ὑγιεινῶν μέσων.

Βλάπτει τις ἐκ καταχρήσεως τουτέστι ἐκ χρήσεως ὑπερ

τὸ μέτρον, ὅταν χορηγῇ δόσιν ἰσχυρὰν ἢ φάρμακον ἄχρηστον, ὅταν συντελῇ διὰ φαρμάκων εἰς ἐπιτάχυνσιν τῆς λειτουργίας ὄργανου τινος, ἢ εἰς ἐρεθισμόν αὐτοῦ ἐν παθολογικαῖς κατάστεσιν, ἢ ὅταν λησμονῇ τὴν ἀθροιστικὴν καὶ ἰδιότητα τοῦ φαρμάκου, ὅταν συμβουλευῇ ἐρεθιστικά εἰς τοὺς εὐερεθίστους, ἢ κατασταλτικά καὶ ἐξασθενητικά εἰς τοὺς ἀσθενικούς καὶ ἐξησθενημένους ὅταν παραγγέλλῃ ὑπερσίτησιν εἰς τοὺς δυσπεπτικούς καὶ ἐντερικούς, ἢ ἀφαίμαξιν εἰς τοὺς ἐξησθενημένους, ὅταν ἐνεργῇ παρακέντησιν ἐπὶ μικροῦ πλευριτικοῦ ἐξιδρώματος καὶ ὅταν μεταχειρίζηται νέα φάρμακα οὕτω ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης κυρωθέντα.

Βλάπτει τις ἐξ ἀκαίρου χρήσεως, ὅταν ἐξασκῇ ὀχληρὰν ἐπήρειαν ἐπὶ τῶν ὄργάνων τῆς παραλαβῆς τῆς διόδου, τῆς ἐξόδου τῶν φαρμάκων π.χ. ὅταν παραγγέλλῃ ὑδραργυρικὴν τινα σκευασίαν, ἰωδοῦχον κάλι, ἱεῦλικὸν νάτριον, κροσόζωτον καὶ λοιπά, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπάρχουσαν δυσπεψίαν, ἢ ὅταν διατάσῃ τὴν ἐπίθεσιν ἐκδορῶν εἰς τοὺς πάσχοντας νεφρίτιδα, τὸ μουρονέλιον εἰς τοὺς διαρροϊκούς.

Βλάπτει τις ἐκ πλάνης, ὅταν ἐλλείπωσιν ἢ τε διάγνωσις καὶ ἡ ὑπομονή, προϋπάρχουσι δὲ αἱ πολλαὶ ἀσχολίαι, ἢ τάσις πρὸς ἀπλοποίησιν ἢ περιπλοκὴν τοῦ πράγματος, προξενούσαι οὕτω ψευδεῖς ὁδοὺς εἰς θεραπείαν.

Βλάπτει τις ἐξ ἀνεπαρκείας ἢ ἀγνοίας, ὅταν χορηγῇ εἰς δόσιν τοξικὴν καὶ ἐπὶ μακρόν φάρμακα κινδυνώδη καὶ ἀθροιστικὴν δύναμιν ἔχοντα, ὅταν ἀναγράψῃ τὸν ὑδραργυρον κατὰ τῆς συφυλίδος, ὑπερχούσης νεφρίτιδος, χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐνέργειαν τούτου ἐπὶ τῶν νεφρῶν, ὅταν παραγγέλλῃ τὰ ἐμμηναγωγὰ εἰς γυναῖκα καχεκτικὴν καὶ ὅταν ἐπιχειρῇ ἐπὶ δηλητηριασθέντος τὸν καθαρισμὸν διὰ τῶν νεφρῶν χορηγῶν συνάμα φάρμακα φέροντα ἀνουριανῶς λ.χ. τὴν μορφίνην, τὴν ἀντιπυρίνην κ.τ.λ.

Βλάπτει τις ἐξ ἀγνοίας, ὅταν χορηγῇ φάρμακα ἀποτελοῦντα ἀσυμβασίαν ἢ καὶ ἀνταγωνιζόμενα.

Βλάπτει τις ἐξ ἀμελείας, ὅταν μεταφέρῃ ἀπὸ οἰκογενείας εἰς οἰκογένειαν μόλυσμά τι, ὅταν δὲν καθαρῶς καλῶς τὰς χεῖρας ὅταν δὲν διατάσῃ τὴν ἀπομόνωσιν ἀρρώστου πάσχοντος ἐκ μολυσματικοῦ νοσήματος ὅταν ἐπιτετραμμένος ὢν εἰς τὴν χλωροφόρμην δὲν ἐπιτηρεῖ τὸν χλωροφορμισθέντα πρὸς ἀποφυγὴν ἀπευκταίου ὅταν ἐπὶ τυφοειδοῦς πυρετοῦ ἢ παραπληγίας ἢ τοκετοῦ δὲν ἐπιχειρεῖ τὴν κένωσιν τῆς κύστεως καὶ ὅταν δὲν τηρῇ αὐστηρῶς τοὺς κανόνας τῆς ἀσηψίας.

Βλάπτει τις τελευταῖον ἐξ ἀμελείας, ὅταν δὲν τηρῇ τοὺς κανόνας τῆς ἀσηψίας καὶ ἀντισηψίας προκειμένου νὰ μεταχειρισθῇ ἐργαλειόν τι.

Κατ' ἀκολουθίαν ἵνα μὴ βλάβῃ, ἀλλὰ θεραπεύῃ ὁ ἰατρός δέον νὰ γνωρίζῃ τὰ ἑξῆς:

α.) τὸν ὄργανισμόν τοῦ ἀρρώστου καὶ τὰς λειτουργίας τῶν ὄργάνων αὐτοῦ.

β.) τὰς ἰδιότητας τῶν θεραπευτικῶν μέσων, ὡς καὶ τὴν φαρμακοδυναμικὴν ἐνέργειαν αὐτῶν.

καὶ γ.) τὴν λυσιτελεῖ ἐφαρμογὴν αὐτῶν ἐν παθολογικαῖς καταστάσεσιν, ἥτις ἀποτελεῖ τὰς καλουμένας **φαρμακευτικὰς ἐνδείξεις**.

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

(Υφηγητὴς τῆς Φαρμακολογίας καὶ Θεραπευτικῆς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ).

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΑ

Η ΕΚΔΟΣΙΣ

ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ 750 ΕΚΑΤΟΜ.

ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΤΗΣ 3 ΜΑΡΤΙΟΥ 1923

Όταν με την ανατολήν της 4 Μαρτίου συνεσωρεύθησαν εις έρεπία οι πύργοι, τους οποίους είχε κτίσει ή όργιάσασα κατά την 3ην Μαρτίου κερδοσκοπία της όδοϋ Σοφοκλέους, οι κλαίοντες επί των διαλυθέντων όνελρων των ύψωται του έξωτερικού συναλλάγματος διερωτώμενοι και έξετάζοντες την έπελθοϋσαν καταστροφήν των, ήναγκάζοντο να όμολογήσωσιν ότι ό Ύπουργός των Οίκονομικών κ. Γ. Κοφινάς με άληθινήν πραγματικώς μαεστρίαν, ζιά να μεταχειρισθώμεν τον καλλιτεχνικόν τοϋτον όρον, διεχειρίσθη τό από πολλών ήμερών διατυμπανιζόμενον γεγονός της προσεχοϋς εκδόσεως μεγάλου ποσοϋ χαρτονομίσματος, όπερ, ως έγένετο μέχρι τοϋδε αναμφιδόλως θά επέφερε την ύψωσιν της Άγγλικής λίρας κατά πενήκοντα ή έξήκοντα μονάδας, συντεινούσης πρός τοϋτο και της άπομακρύνσεως, διά των παρελκύσεων της Τουρκικής Έθνοσυνελεύσεως τοϋ χρόνου συνάψεως της ειρήνης.

Έν τούτοις διά της από 3 Μαρτίου συμβάσεως έπετράπη εις την Έθνικήν Τράπεζαν να εκδώσιν νέον χαρτονομίσμα έπτακοσίων πενήκοντα εκατομμυρίων χωρίς τοϋτο όχι μόνον να έπιφέρη πέραν της μέχρι της ήμέρας ταύτης κατά τι ύψωσιν τοϋ έξωτερικού συναλλάγματος άνελθοϋσαν κατά τās έσπερινάς ώρας τοϋ Σαββάτου μέχρι των 471,5 δραχμών, αλλά να έπιδράσιν πτωτικώς επί της τιμής της λίρας άπωλεσάσης έντός τεσσάρων ήμερών κατά πενήκοντα και πλέον μονάδας από της βαθμίδος των 471,5, όπόθεν πάλιν χάρις εις την άγωνιώδη προσπάθειαν των ύψωτων κερδοσκόπων κατωρθώθη ή άνοδος αυτής από τοϋ κατακυλισματος των 418,5 μέχρι των 420 όπου κατά τό λήξαν πρώτον δεκαπενθήμερον τοϋ Μαρτίου και έκυμαίνετο, μειωθείσα όριστικώς κατά τεσσαράκοντα μονάδας.

Ό κ. Ύπουργός εκδόσας 750 εκατομ. χαρτονομίσμα δέν ήκολούθησε οϋτε σύστημα τραπεζιτικής καλύψεως, διότι δέν είχε να δώσιν μεταλλικόν και βραχυπρόθεσμα άσφαλή έμπορικά γραμμάτια, οϋτε τό άγγλικόν σύστημα άφ' οϋ πολϋ όλιγώτερον ήτο δυνατόν εις αυτόν να χρησιμοποίησιν τās θεωρίας της currency principle τοϋ λόρδου Averstowne, οϋτε τό Γερμανικόν σύστημα, τεθέν κατά μέρος από πολλοϋ έφ' όσον δέν ήτο δυνατόν να συνδυασθώσιν τά δύο προηγούμενα συστήματα, οϋτε τό Άμερικανικόν διότι δέν είχε να διαθέσιν όμολογίας δανείων εις χρυσόν πρός κάλυψιν των έπτακοσίων πενήκοντα εκατομμυρίων.

Μέχρι τινος ή εκδοσις επί πλέον τοϋ δυνάμει τοϋ νόμου περί Διεθνούς Έλέγχου έπιτραπέντος να κυκλοφορή

ανάγκαστικϋ χαρτονομίσματος και των δυνάμει των προνομίων της Έθνικής Τράπεζης εκδοθέντων τραπεζογραμμάτων βάσει κατά τό πλείστον μικτοϋ συστήματος καλύψεως αυτών έγένοντο άλλεπάλληλοι εκδόσεις τραπεζογραμμάτων βάσει τοϋ νόμου ΓΧΜΒ', όστις είχε δημιουργήσει έν τη παγκοσμίη δημοσιονομία και ειδικώς επί τοϋ τρόπου καλύψεως τραπεζογραμμάτων σημαντικόν σταθμόν διά τον όποιον δικαίως ό Πρόεδρος της Γενικής Συνελεύσεως των Μετόχων της Έθνικής Τράπεζης έν Λονδίνω κ. Falconer Lar worthy κατά την συνεδρίαν της 9/22 Μαΐου 1917 έξεφράσθη ως περί «συστήματος εκτάκτως έμπνευστικϋ».

Διά τοϋ συστήματος τούτου, ως γνωστόν, έπετράπη εις την Έθνικήν Τράπεζαν να άγοράζη χρυσόν και συναλλάγμα, να εκδίδη δέ έναντι τούτων ίσόποσον αριθμόν τραπεζογραμμάτων λαμβανομένων εις τό άρτιον. Τά τραπεζογραμμάτια ταϋτα ώφειλον να άποσύρωνται έφ' όσον και καθ' όσον ό καλύπτων ταϋτα χρυσός και συναλλάγμα έξήρχετο τοϋ ένεργητικϋ της Τράπεζης διά της πωλήσεως αυτοϋ εις τό έμπόριον ή την διάθεσιν του υπέρ των κρατικων άναγκων, άποσθεννυμένου άντιστοίχως ίσοπόσον αριθμοϋ τραπεζογραμμάτων εκ τοϋ παθητικϋ της.

Άκολούθως δυνάμει των συμφωνιών τοϋ 1918 και 1919 διά της παραχωρήσεως υπό των Συμάχων Γαλλίας, Άγγλίας και Άμερικης δανείου υπό μορφήν άνόγματος πιστώσεων (en écritures) 850 εκατ. φρ. έπετράπη εις την Έθνικήν Τράπεζαν διά της εκχωρήσεως των πιστώσεων τούτων εις ταϋτην να εκδώσιν ίσόποσον χαρτονομίσμα κατά τās διατάξεις τοϋ αυτοϋ νόμου ΓΧΜΒ' και να διαθέσιν τοϋτο υπέρ των άναγκων τοϋ Δημοσίου.

Τό αυτό συνέβη και δι' άλλας όμοίας πιστώσεις τοϋ Έξωτερικϋ ως π. χ. διά τά δανεισθέντα παρ' ήμών εις τον Γαλλικόν Στρατόν της Άνατολής κλπ. Έπιηκολούθησαν έπειτα κατά παράδεικν παντός συστήματος καλύψεως τραπεζογραμμάτων άλλεπάλληλοι εκδόσεις τοιούτων επί τη παραδόσει εις την εκδότριαν Τράπεζαν ίσαξίων όμολογιών τοϋ Κράτους εις δραχμάς και πρός άσφάλειαν τούτων διάφοροι δημόσιοι εισπράξεις. Διά τās εκδόσεις ταϋτας κατ' επανάληψιν διεμαρτυρήθη ή Διεθνής Οίκονομική Έπιτροπή (comptes rendus des operations de la Commission Financière International. Exercices 1920 et 1921) ένδιαφερομένη διά τά συμφέροντα των εις χρυσόν όμολογιούχων ών ήπειλείτο ή βελτίωσις τοϋ τόκου και ή αύξησις τοϋ χρεωλυσοϋ εκ της ύποτιμήσεως ήν όσήμεραι ύφίστατο ή δραχμή.

Οϋδόλως λοιπόν άπορος ύπήρξεν ή πρόβλεψις της κερδοσκοπίας, ήτις, μετά την άνίχνευσιν τοϋ εδάφους και την εξακριβώσιν ότι οϋδέν εκ τοϋ έξωτερικϋ Δάνειον θά ήρχετο εις έπικουρίαν τοϋ κ. Ύπουργοϋ των Οίκονομικων μέχρι τοϋλάχιστον της ύπογραφής της ειρήνης, διέβλεπεν ότι νέα εκδοσις χαρτονομίσματος άσφαλή θά επέφερε την αναμενομένην ύψωσιν τοϋ έξωτερικϋ συναλλάγματος και δεδικαιολογημένως εκτίσει πύργους, όνειρα έπλασεν. Άνεμένετο νέον χαρτονομίσμα προϋόν της οικείας πλέον εις τās Έλληνικάς Κυβερνήσεις εκτυ-

πωτικής μηχανής φυσικόν ήτο να έλλοχεύη ή κερδοσκοπία.

Και έξερράγη ή βόμβα. Η Έθνική Τράπεζα διά της Συμβάσεως της 3ης Μαρτίου άνέλαβε να δανείσθ] τό Δημόσιον 750 εκατομ. δρχ. διά της εκδόσεως νέων τραπεζογραμμάτων αναγκαστικής κυκλοφορίας.

Τό δάνειον έδόθη υπό μορφήν προκαταβολής έναντι των εκχωρηθέντων αυτη εισπράξεων των προβλεπομένων εκ της έφαρμογής άφ' ενός τοϋ Ν. Διατάγματος «Περί της έφ' άπαξ φορολογίας επί της ακινήτου και κινητης περιουσίας» και άφ' έτέρου τοϋ Ν. Δ. «Περί των εις χρυσόν ύποχρεώσεων».

Εις την εκδοσιν τραπεζογραμμάτων βάσει τοϋ νόμου ΓΧΜΒ' έχρησίμευσαν ως κάλυμμα αί εκχωρηθείσαι εις την εκδότριαν Τράπεζαν πιστώσεις τοϋ έξωτερικϋ. Κατά παρεμφερή τρόπον εις την εκδοσιν των δυνάμει της από 3 Μαρτίου συμβάσεως 750 εκατομ. έχρησίμευσαν ως κάλυμμα αί εισπράξεις των μνησθέντων ως άνω Ν. Διαταγμάτων, των όποίων ή πραγματοποίησις έθεωρήθη έντός βραχυτάτου χρονικϋ διαστήματος έξησφαλισμένη.

Εις την πρώτην περιήτωσιν τό κάλυμμα ήτο χρυσός και συναλλάγμα, εις την δευτέραν αί προβλεπόμεναι εισπράξεις εις δραχμάς. Εις την μίαν πωλουμένου τοϋ χρυσοϋ ή τοϋ συναλλάγματος ώφειλε ν' άποσυρθη ίσόποσον και εις τό άρτιον λαμβανόμενον χαρτονομίσμα, εις την έτέραν πραγματοποιούμενων των εισπράξεων ή διαχειριζόμενη ταϋτας Τράπεζα όφείλει να φέρη ταϋτας εις πίστωσιν τοϋ δανείου των 750 εκατομμυρίων και συγχρόνως να έλαττώσιν κατ' ίσον ποσόν τό δοθέν αυτη δικαίωμα κυκλοφορίας τραπεζιτικων γραμμάτων, όχι μόνον των ύπαμει της συμβάσεως της 3 Μαρτίου αλλά και των δια προγενεστέρων συμβάσεων εκδοθέντων δανείων επ' αναγκαστική κυκλοφορία. Η διαφορά βεβαίως μεταξϋ των καλυμμάτων είναι μεγάλη. Διότι διά μόν τοϋ Νόμου ΓΧΜΒ' τό εκδιδόμενον χαρτονομίσμα έδει να ίσολογίζη εις τό άρτιον λαμβανόμενον τό εις χρυσόν ή συναλλάγμα κάλυμμα αυτοϋ, ένω διά της συμβάσεως της 3 Μαρτίου 1923 τό κάλυμμα τοϋ χαρτονομίσματος ήτο πάλιν χαρτονομίσμα. Άλλ' ό δημοσιονομικός σκοπός ένταϋθα δέν ήτο να θελιωθη ή τιμή της δραχμής, αλλά να συγκρατηθη περί την πρό της εκδόσεως τοϋ νέου χαρτονομίσματος στάθμη. Και από της τελευταίας ταϋτης άπόψεως οϋδεις δύναται να άρνηθη τό έπιτυχές τοϋ γενομένου συνδυασμοϋ.

Οί ξεμισθέντες πρό τοϋ τρόπου τούτου καλύψεως τραπεζογραμμάτων, ίσχυρίσθησαν ότι εκδοσις χαρτονομίσματος επί της προβλέψις άπλως εισπράξεων εκ φόρου άπευθυνόμενου μάλιστα πρός την φορολογικήν συνείδησιν τοϋ πολιτοϋ, έγκυμονεί κίνδυνον διά την θέσιν της δραχμής. Φοϋτο βεβαίως θά ήτο σοβαρόν έπιχείρημα ένάν τό νέον χαρτονομίσμα ήτο υπερδιπλάσιον τοϋ εκδοθέντος, άλλ' οι άρμόδιοι δυνάμει να γνωρίζωσι στατιστικώς προϋπελόγισαν ότι ό φόρος επί της ακινήτου και κινητης περιουσίας έν Έλλάδι διά μιās έντατικής βεβαιώσεως και εισπράξεως θά υπερέβαινε πρό της λήξεως των πέντε έτών τό υπερδιπλάσιον τοϋτο.

Παρά ταϋτα ή Κυβέρνησις συντηρητικώτατα ένεργήσασα περιώρισε την εκδοσιν εις 750 εκατ. και έθεσεν έπικουρικώς ως πρόσθετον κάλυμμα τό εις χρυσόν προϋόν τοϋ περι «των εις χρυσόν ύποχρεώσεων» Ν. Διατάγματος, τό όποιον μετά την άφαίρεσιν των 45 εκατ. φρ. χρυσών τά όποια συνεψήφισεν ή Έθνική Τράπεζα πρός ίσόποσον όφειλήν τοϋ Δημοσίου (δάνεια 40 εκατ. φράγ. 6% 1915 και 5 εκ. φρ. 6% 1917) δέν θά είναι όλιγώτερον των 15 εκ. φρ. χρυσών, τά όποια μετατρέπομενα εις δραχμάς με τιμήν λίρας 400 δρ. άντιπροσωπεύουσι 240 εκ. δραχμών.

Έπί πλέον έδόθη εις την Έθνικήν Τράπεζαν ως τρίτον κάλυμμα μία όμολογία τοϋ Έλληνικϋ Δημοσίου άντιπροσωπεύουσα 16.436.000 δρ. χρ.

Ίδοϋ διατι ή βόμβα της 4 Μαρτίου εκκραγείσα έτίναξε τήδε κακείσε τους πύργους των κερδοσκόπων της όδοϋ Σοφοκλέους, οι όποιοι πανικόβλητοι έσπευσαν να κρατηθώσιν μετά τό κατακύλισμα από τās κατωτέρως βαθμίδας της ύψωτικής των κλίμακος, κλειόμενοι πάση θυσία και ύφιστάμενοι τρομακτικές ζήτημας, αϋτινες θά είναι εύτύχημα έν χρησιμεύσωσιν εις αυτούς ως μάθημα διά τό μέλλον.

ΕΜΜ. Μ. ΧΑΝΔΡΑΚΗΣ

ΝΑΥΤΗΛΙΑΚΑ

ΝΑΥΛΟΙ ΕΛΛΑΔΟΣ. — Η κίνησις ναυλώσεων άτμοπλοίων κατά τό παρελθόν δεκαπενθήμερον διά ταξείδια έντός της Ελλάδος ύπήρξε σημαντική αύξηθείσα και εκ της άποτόμου ύψώσεως των ναύλων των ίστιοφόρων κατά 140 ο)ο περίπου ύψώσεως ή όποια κατέστησε τά άτμόπλοια εύθυνότερα έστω και επιβαρυνόμενα με περισσύτερα εκφ)κά. Ο Σύλλογος της Άκτοπλοίας έπωφεληθείς έπεβάρυνε και αυτός τό ναυολόγιόν του με 15 ο)ο διά φ)κά κύτους, αύξησιν την όποιαν τό Ύπουργ. της Έθνικής Οίκονομίας δέν ένεκρινεν άκόμη. Αντιθέτως αί ναυλώσεις ίστιοφόρων λόγω της ύψώσεως των ναύλων ήτόνισαν. Τό Ύπουργείον τοϋ Έπισιτισμοϋ άπηγόρευσε την επί τη βάσει των νέων ναύλων ναύλωσιν ίστιοφόρων διά μεταφοράς σίτου και τό ιδιωτικόν έμπόριον όμοίως άπέχει. Πάντως δύναται τις ειπεϊν ότι ή κατάστασις των ναύλων είναι σήμερον εις Πειραιά έντελώς άλλοια της πρό μηνός, άν και αυτό είναι ζήτημα άν θά αύξησθ] τα κέρδη της Ναυτιλίας λόγω της αύξησεως της τιμής τοϋ γαιάνθρακος εκ της καταλήψεως υπό των Γάλλων τοϋ Ρουρ και της έννευ τούτου αύξησεως της Άγγλικής εισαγωγής γαιάνθρακος εις Γερμανίαν.

ΝΑΥΛΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ. — Η κίνησις των ναύλων τούτων έξαρτημένων εκ της Έλληνικής έξαγωγής εξακολουθεί να επηρεάζηται εκ της παρακρατήσεως υπό τοϋ Κράτους τοϋ έξαγωγικϋ συναλλάγματος και της εκ τούτου μειώσεως της έξαγωγής. Η έξαγωγή χαρσιπίων δέν συμφέρει πλέον εις τον έμπορον μη εύρίσκοντα σχεδόν καμμίαν διαφοράν. Έξακολουθεί μόνον ή έξαγωγή οίνων και αί επ' αυτών ναυλώσεις και περιρρωσμένη εκ τοϋ λιμένου Πατρών ή έξαγωγή σταφίδος. Αί λοιπαι ναυλώσεις γίνονται με μεταλλώματα, πάντως όμως όχι και αύται άρκετά ζωηραι.

Φ. Η. ΦΙΛΙΠΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Οϋδεμία απόδειξις εισπράξεως έχει ίσχυν άν δέν φέρη την ύπογραφήν τοϋ Ίδιοκτήτου — Διευθυντοϋ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ πρός όν δέον ν' άπευθύνωνται άπασαι αί έπιστολαι και τά χρηματικά έμβόματα.
Τά Γραφεία τοϋ ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ, μεταφέρθησαν επί της όδοϋ Ίπποκράτους 32.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

Η ΖΩΗ ΠΟΥ ΠΕΡΝΑ

Η ΑΙΣΧΡΟΚΕΡΔΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΖΩΑ

Η πείνα των ζώων φαίνεται ότι, ημέρα τη ημέρα, αρχίζει να γίνεται πολύ τραγική. Και πολύ φυσικά! Οί άνθρωποι επί τέλους έχουν ένα ειδικόν "Υπουργείον" το όποιον φροντίζει διά τόν άρτον των τοδλάχιστον και το όποιον θά ήμποροῦσεν εκφραστικώτερα και παραστατικώτερα να όνομασθῆ και "Υπουργείον του Στομάχου. Άλλά τὰ ζῶα; Οί σκύλοι, ή γάτιες, ή κόττες, τὰ άλογα; τὰ ταιάπωρα αυτά άλογα που μᾶς μεταφέρουν από τὸ Μεταξουργεῖον εἰς τούς πρόποδας του Λυκαβητοῦ; Αὐτὰ δὲν ἔχουν οὔτε Θεὸν εἰς τὸν Οὐρανόν, οὔτε "Υπουργεῖον" Επισιτισμοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς. Πού να περισσέψη τροφή και γι' αὐτὰ; "Ὡς και τὰ πίτουρα ἀκόμη τὰ τρώγουν οἱ ἄνθρωποι.

Εἶδα μερικὸς ζωοφίλους να δακρύζουν περιπαθῶς ἐπάνω εἰς τὴν δυστυχίαν αὐτῶν τῶν ζώων. "Άλλά τί να κάμουν και οἱ ζωόφιλοι με τὴν σημερινὴν ἀκρίβειαν; "Ενας ἀπ' αὐτοὺς μου εἶπε:

— Τόσον καιρὸν ἐφροντίσαμεν ἐμεῖς γιὰ τὰ ζῶα. Τώρα ἄς φροντίσουν και αὐτὰ γιὰ μᾶς!

"Ὁ ζωόφιλος αὐτὸς δὲν ὠμιλοῦσεν εἰς τὸν ἀέρα. Εἶχεν ἕνα σκύλον και τὸν ἐγύμναζε ν' ἀρπάξῃ ψωμί ἀπὸ τούς φούρνους, και να τὰ μοιράζωνται καίτοι ἐν ἰσότητι και δικαιοσύνη.

"Άλλοι ὁμως ἀπὸ τούς ζωοφίλους εἶνε ἠθικώτεροι ἀπ' αὐτόν. Αὐτοὶ δὲν στέλνουν τούς σκύλους των να κλέβουν εἰς τούς φούρνους και τὰ χασάπικα. Τούς στέλνουν ἀπλῶς να ζητιανεύουν. Και οἱ δευτεροτέτεροι τῶν Ἀθηναίων θὰ ἀντελήφθησαν, ἠποθέτω, ἤδη τὴν δημιουργίαν του νέου αὐτοῦ κλάδου τῆς τετραπόδου ἐπατείας. Διότι πρόκειται πράγματι περὶ ὀργανωμένης ἐπατείας. Και δὲν ἐννοῶ βέβαια τὰ ἀδέσποτα μανδρόσκυλα, που τριγυρίζουν τῆς ξένης πόρτες και ἀνασκαλεύουν τὰ σκουπίδια τῆς γειτονίας. Αὐτὰ ἦσαν οἱ συστηματικοὶ ἐπαῖται, οἱ χυδαῖοι ἐπαῖται, που δὲν ἔπασσαν ποτὲ να ἀτιμάζων τὸ ὑπερήφανον γένος τῶν σκύλων. Οἱ σημερινοὶ ἐπαῖται εἶνε ἄλλοι!

Ἀναφέρω πρὸς πιστοποίησην του γεγονότος μίαν πρόσφατον παρατήρησιν, ἡ ὁποία ὁμολογῶ ὅτι ὑπῆρξε γιὰ μένα μία συγκινητικὴ ἀποκάλυψις.

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχα κατασταλάξει πρὸς τὸ δειλινόν εἰς ἕνα ζαχαροπλαστεῖον. Ἐν ᾧ δὲ καταγινόμεν να χωνεύσω μίαν πύσταν, κατασκευασμένην ἀπὸ νερό και ἀλεύρι, ἕνα μικρό, κατσαρό σκυλάκι, με κουνουνάκια εἰς τὸν λαμῖν και με ἀριστοκρατικούς τρόπους, ἐπλησίασε τὴν θύραν με συστολήν, ἔρριπεν ἕνα βλέμμα εἰς τὸ ἐσωτερικόν του καταστήματος, ἐφάνη διστάζων πρὸς στιγμήν και ἔπειτα ἐπῆρε τὴν ἀπόφασίν του, εἰσῆλθε και ἄρχισε να περιέρχεται τὰ τραπέζια.

— Οἶσι ἀπὸ δῶ, βρωμόσκυλο! ἔκαμε τὸ γκαρσόνι, ὑψῶνον τὸ πέλμα του κατὰ του ζῦφου.

— Γιατί τὸ διώχνεις; του εἶπα. Δὲν κοιτᾶς που μυρίζει δεξιὰ και ἀριστερά; Θὰ ἔχασε τὴν κυρά του και τὴν γυροῦει.

Τὸ γκαρσόνι ἐχαμογέλασε.

— Δὲν ἔξερετε, κύριε, γι' αὐτὸ μιλάτε.

— Ἄλλὰ τί συμβαίνει λοιπόν; Μήπως πρόκειται περὶ ἐπικινδύνου κατασκόπου;

— Τίποτε, κύριε! Τὸ βλέπετε αὐτὸ τὸ βρωμόσκυλο; Ἐρχεται και ζητιανεύει.

— Ζητιανεύει;

— Μάλιστα κύριε. Και μήπως εἶνε αὐτὸ μονάχα; Ἐχουμε βροῆ τὸν μπελά μας μ' αὐτὰ τὰ βρωμόσκυλα. Δὲν μᾶς φτάνουν οἱ πρόσφυγες. Τώρα ἔχουμε και τὰ σκυλιά.

— Και τί ζητιανεύουν; Πάστες;

— Αἶ, κύριε! Ὑπάρχουν, βλέπετε και πελάται που τὰ λυποῦνται. Τούς πετοῦν ἕνα κομμάτι. Οἱ ἄλλοι πελάται ὁμως ἐνοχλοῦνται.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ σκυλάκι ἀντιληφθὲν ἴσως ὅτι εἶχα ἀναλάβει τὴν ὑπεράσπισίν του, ἐπλησίασε τὸ τραπέζι μου και μου ἐκινούσεν ἱκετικῶς τὴν οὐράν. Και, ἐπειδὴ μία πύστα με νερό και ἀλεύρι δὲν τρώγεται ὀλόκληρη—πρῶγμα που συμβαίνει, φαίνεται, και με τούς ἄλλους πελάτας και τὸ ὅποιον ἔχουν ἀντιληφθῆ τὰ πονηρὰ τετράποδα—ἔκαμα κ' ἐγὼ τὴν ἀνάγκην...ζωοφιλίαν και προσέφερα τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀμβροσίας μου εἰς τὸ πειναλέον πλάσμα.

— Ἄν ἔχετε περιέργεια, μου εἶπε τὸ γκαρσόνι, ἀφοῦ κατετρόπωσεν ἐπὶ τέλους τὸν ἀξιολάτρευτον και ἀνέλπιστον αὐτόν ἐπαῖτην, κάμνετε λιγάκι ὑπομονήν. Τώρα θὰ ἰδῆτε...

Και πράγματι εἶδα. Εἰς τὸ διάστημα τῆς μισῆς ὥρας, που ἔμεινα εἰς τὸ ζαχαροπλαστεῖον ἄλλα τρία σκυλάκια ἐγενεὺς ὀπίσθεν και ἀριστοκρατικῶν τρόπων, ἐμπῆκαν ἐκ περιτροπῆς εἰς τὸ κατάστημα, ἔκαμαν τὸν γῦρον τους εἰς τὰ τραπέζια και ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἔφυγαν παραπονεμένα. Ἡ ζωοφιλία ἀπέδειξε ὅτι δὲν εἶνε ἀρετὴ ἄγνωστος εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἄλλὰ τὸ τραγικώτερον ἐξ ὅλων, σχετικῶς με τὴν πείναν που μαστίζει τούς τετράποδας πληθυσμούς, εἶνε αὐτὸ που μου διηγήθη προχθὲς ἕνα, εἰδικός. Αἱ ἄβραϊ μου ἀναγνώστρια, ἄς μου ἐπιτρέψουν ἐν προκειμένῳ τὸν ἀπαραίτητον ὀραλισμόν, που θὰ μεταχειρισθῶ εἰς τὴν διήγησίν μου, ἀφοῦ ματαίως ἐπροσπάθησα ν' ἀνεύρω περιφράσεις ἱκανὰς να τὸν καλύψουν και να τὸν ἀρωματίσουν. Ἄλλὰ ἄς ἀφήσω καλλίτερα να ὁμιλήσῃ ὁ εἰδικός, ὑπὸ ἀτομικὴν του εὐθύνην.

— Λοιπὸν μάθετε, κύριε, ὅτι και ἡ καρβαλίνα ἔχασε τὴν θρηπτικὴν τῆς ἀξίαν!

— Και εἶχε ποτέ;

— Βεβαίως. Τώρα δὲν ἔχει! Τώρα δὲν τὴν πλησιάζουν οὔτε τὰ σκυλιά, οὔτε ἡ κόττες, οὔτε τὰ σπουργίτια του οὐρανοῦ ἀκόμη. Ἄφ' ὅπου τὰ ἄλογα τρέφονται ὅπως τρέφονται σήμερα, ἡ καρβαλίνα κατήγησε γιὰ πέταμα.

Και προσέθεσε πειραματικώτατα:

— Ἄρκει να σᾶς πῶ, ὅτι ἕνας σταῦλος που ἔτρεφε μόνον με τὴν καρβαλίαν του, ἐξῆρτα κόττες, δὲν μπορεῖ να θρέψῃ σήμερα οὔτε πέντε.

Αὐτὰ εἶνε τὰ πράγματα. Ἄν δὲν συγκινηθῶν και τὴν φορὰν αὐτὴν οἱ ζωόφιλοι τῶν Ἀθηναίων, νομίζω

ὅτι μία ἐκκλησίς πρὸς τὰς τρυφεράς συναδέλφους των του Λονδίνου δὲν θὰ μείνῃ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Ἴσως μάλιστα να συντελέσῃ και πρὸς ταχύτεραν παροχὴν του ἀναμενομένου Δανείου.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΟΛΙΓΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΥΓΡΑΦΟΙ

Εἰς τὸ τελευταῖον φυλλάδιον τῆς «Μούσας» ὁ κ. Κλέων Παράσχος, κρίνων τούς «Πεζοὺς Ρυθμούς», προλογίζει ὡς ἐξῆς:

«Μία ἀπὸ τίς μεγαλύτερες φιλολογικῆς χάρες του κ. Ζαχαρία Παπαντωνίου εἶνε ἀσφαλῶς και ἡ ὀλιγογραφία του. Εἰς ἐποχὴν ὅπου ἡ ποσοτικὴ παραγωγή, ὀφειλόμενῃ στὴ συνήθεια, σὲ μιὰ κεκτημένη ταχύτητα ἢ στὴν ἐπαγγελματικὴ προσταγή, δὲν εἶνε τίς περισσότερες φορές παρά μιὰ κενὴ φλυαρία, ἕνα κουραστικὸ ἀναμάσημα ἰδίων πραγμάτων με ἴδια λόγια, αἰσθάνεται κανεὶς πραγματικὴν ἀνακούφιτη ἀναλογιζόμενος, ὅτι ὑπάρχουν και λογοτέχνες, σὰν τὸν Παπαντωνίου, σὰν τὸν Καβάφη, σὰν τὸν Μαβίλη, διὰ τούς ὁποίους δὲν εἶνε ἡ πρώτη λογοτεχνικὴ ἀξία τὸ ποσόν. Οὔτε κανεὶς, οὔτε στεῖροι εἶνε οἱ ὀλιγογράφοι αὐτοί. Ἄν δὲν κάνοῦν συχνὲς φιλολογικῆς ἐμφανίσεις, δὲν ὀφείλουν τοῦτο σὲ δημιουργικὴν ἀδυναμίαν, ἀλλὰ στὴν ἀντιπάθειαν που τούς ἐμπνέει ἡ συχνὴ και εὐκολὴ παραγωγή. Γνωρίζουν οἱ ὀλιγογράφοι, ὅτι τὰ ἔργα των, σπάνια και ἀκριβοθώρητα καθὼς εἶνε, ἀναδίδουν πάντα σχεδὸν ἕνα γνήσιον ἀέρα ἀρχοντίας, ὅτι ἡ πολυγραφία συγχωρεῖται στοὺς πολὺ μεγάλους, μόνον στὸν Σαίξπηρ και στὸν Δοστογιέβσκη, στὸν Οὐίτμαν και στὸν Μπαλζάκ, και ὅτι ε' ἔλους τούς ἄλλους δὲν εἶνε παρά ἕνας φόρτος κάτω ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐξαφανίζεται και τὸ λίγο πολῦτιμο και οὐσιαστικὸ που εἴμπορεῖ να ἔχουν. Δὲν εἶνε ἐρασιτέχνης οὔτε διλεττάντης ὁ ὀλιγογράφος...»

Ἴδου λοιπὸν λογοτεχνικὸν ζήτημα ἀπὸ τὰ κανθωδέστερα και ἴσως ἀπὸ τὰ συχνότερα εἰς τὴν Ἑλλάδα παρυσιαζόμενα,—εἶτε παρεκδαιτικῶς, εἶτε συστηματικώτερα, ὅπως τὸ ἐξετάζει τώρα ὁ κ. Παράσχος—διότι δὲν ὑπάρχει ὀλιγογράφος Ρωμιὸς που να μὴν ἐθεώρησε κάποτε χρέος του να καυτηριάσῃ τὴν πολυγραφίαν, οὔτε πολυγράφος που να μὴ κατηγόρησεν ὡς στείρους τούς ὀλιγογράφους. Ὁ κανὼν αὐτὸς δὲν πιστεύω να ἔχη ἐξαιρέσιν. Νά, και ὁ κ. Παράσχος που ἀνέλαβε τὴν ὑπεράσπισίν τῆς ὀλιγογραφίας, ὀλιγογράφος εἶνε. Και ἐγὼ ἀκόμη που θὰ ὑπερασπισθῶ τὴν πολυγραφίαν, εἶμαι ἢ θεωροῦμαι πολυγράφος. Καθένας, βλέπετε, εἰς τὸν τόπον μας και εἰς τὸ σινάφι μας, ὀμιλεῖ πάντοτε pro domo sua, ὁμολογῶ δὲ ὅτι αὐτὸ τὸ ρωμέϊκο, ὡς Ρωμιὸς κ' ἐγὼ, τὸ εὐρίσκω τόσο φυσικόν, τόσο ἀνθρώπινον, ὅσον παράδοξον θὰ μου ἐφαίνετο ἂν ἔδλεπα τὸν κ. Παπαντωνίου να κατηγορή τούς ὀλιγογράφους ἢ τὸν κ. Παλαμᾶν να ἐκστρατεύῃ κατὰ τῶν πολυγράφων!

Νομίζω ὁμως, ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἀδύνατον να ἐξετασθῇ

και ἀντικειμενικῶς τὸ ἀκανθῶδες αὐτὸ ζήτημα. Και αὐτὸ θὰ δοκιμάσω τώρα να κάμω, ληθμονῶν τελείως και τὸ ὅτι ἐγὼ εἶμαι πολυγράφος και τὸ ὅτι ὁ κ. Παράσχος εἶνε ὀλιγογράφος... Ἄρα γε ἔλα τὰ ἀδικα τὰ ἔχουν οἱ μὲν και ἔλα τὰ δίκαια τὰ ἔχουν οἱ δέ; Δὲν εἴμπορεῖ τάχα—ὅπως τόσον συχνὰ συμβαίνει,—να ἔχουν κάποιον δίκαιον κ' αὐτοὶ κ' ἐκεῖνοι;

Ἄλλ' ὁ κ. Παράσχος, καθὼς εἶδαμεν, δὲν συγχωρεῖ τὴν πολυγραφίαν παρά μόνον εἰς τούς πολὺ μεγάλους: τὸν Σαίξπηρ ἢ τὸν Δοστογιέβσκη, τὸν Οὐίτμαν ἢ τὸν Μπαλζάκ. Εἰς τούς ἄλλους, τούς μικροὺς ἢ μικροτέτους λογοτέχνους; ὄχι! Ὁ Τέννυσον ἢ ὁ Γκόρκι, ὁ Λογκφέλλου ἢ ὁ Μπουρζὲ καθὼς ἐγραψαν πολλὰ ἔπρεπε να ἦσαν ὀλιγογράφοι...

Αὐτὸ, ἐκ πρώτης ὄψεως, εἴμπορεῖ να φανῇ και λογικὸν και δίκαιον. Εἶσαι μεγάλος, κύριε; Γράφε ὅσα θέλεις, ἐλεύθερα! Εἶσαι μικρός; Δὲν εἴμποροῦμεν να σοῦ ἐπιτρέψωμεν και να σοῦ ἀνεχθῶμεν, παρά ἕνα βιβλιαράκι με στίχους κ' ἄλλο ἕνα με πεζοτράγουδα. Τὸ πολὺ!—Ναί, ἀλλ' ἄμα ἐξετάσῃ κανεὶς τὸ πρᾶγμα καλύτερα, θὰ εὕρῃ ὅτι οὐδέποτε διευτώθη μεγαλυτέρα, ἀδικωτέρα... αὐθαιρέσια και, ἂν συμπαθῇ ὅπως ἐγὼ τὸν κ. Παράσχος, θὰ λυπηθῇ ὅτι τὴν αὐθαιρέσιαν αὐτὴν τὴν εἶπε νέος κριτικός, φιλοδοξῶν να μὴ φαίνεται αὐθαίρετος, δηλαδή να φαίνεται κριτικός.

* *

Εἰς τὴν Λογοτεχνίαν, ὅπως και εἰς ἔλα, δὲν ὑπάρχουν μεγάλοι μόνον και μικροί. Ἀπεναντίας ἀπειροὶ εἶνε αἱ διαβαθμίσεις. Κάποτε ὁ κ. Γρυπάρης, μετριοφρονῶν, μου εἶπε τὸ περίφημον ἐκεῖνο: «Ἐπάουσα να γράφω, γιατί εἶδα πὼς εἶμαι τῆς τάξεως ποιητής.» Ἴδου λοιπὸν ἀμέσως ἑπτὰ τάξεις ποιητῶν. Και ποιητῶν δοκίμων, ἀφοῦ ὁ κ. Γρυπάρης, ποιητῆς δοκιμώτατος, ἀριστειοῦχος και θαυμαζόμενος ὑπὸ πάντων, θ' ἀνήκειν εἰς τὴν ἐβδόμην... Ἄλλ' ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι, μαζί με τούς παρακατινοὺς, αἱ τάξεις τῶν ποιητῶν εἶνε ὅλα δέκα. Και ὅτι, ἐκ παραλλήλου, ἔχομεν ἄλλας δέκα τάξεις πεζογράφων,—μυθιστοριογράφων, διηγηματογράφων, δραματογράφων κτλ. Κατὰ τὸν κ. Παράσχος, οἱ μεγάλοι μόνον, οἱ τῆς πρώτης τάξεως,—διότι δὲν πιστεύω ὅτι ὁ Σαίξπηρ ἢ ὁ Δοστογιέβσκη ἀνήκουν εἰς τὴν δευτέραν!—εἴμποροῦν να γράφουν ἐλεύθερα ὅσα θέλουν. Εἰπῆτε μου ὁμως: οἱ τῆς δευτέρας ἢ οἱ τῆς τρίτης θὰ ἦτο σωστὸν και δίκαιον ν' ἀφομοιωθοῦν με τούς λογοτέχνους τῆς ἐσχάτης; Και δὲν θὰ ἔπρεπε, κατ' ἀνάγκην, να θεσπισθῇ ἀπὸ τούς κριτικούς κάποιος κώδηξ, κάποιος κανονισμὸς τῶν δικαιωμάτων; Θὰ εἶχαμεν λοιπὸν, δηλαδή θὰ ἔπρεπε να ἔχομεν, ἕνα πύνακα ἀνηρητημένον ἐξωθεν...τῆς Ἀκαδημίας και συντεταγμένον οὕτω πῶς:

«Οἱ 1ης τάξεως Λογοτέχναι, ποιηταὶ ἢ πεζογράφοι, ἔχουν τὸ δικαίωμα να γράφουν ad libitum.»

«Οἱ τῆς 2ας τάξεως ὑποχρεοῦνται να μὴ γράφουν παρά μόνον ἀπὸ ἕν ἔργον κατ' ἔτος.»

«Οἱ τῆς 3ης τάξεως ἀπὸ ἕν ἔργον κάθε δύο ἔτη.»

«Οἱ τῆς 4ης ἀπὸ ἕν ἔργον κάθε τρία ἔτη.»

Και οὕτω καθέξῃς μέχρι τῶν τῆς δεκάτης, οἱ ὅποιοι

δεν θα είχαν δικαίωμα παρά δι' εν μικρόν βιβλίον κάθε δεκαετίαν!...

Άλλ' αν αυτό θα ήτο αδύνατον να γίνη, διότι θα έπρεπε πρώτα να καταταχθούν όριστικώς οι λογοτέχναι εις τας δέκα αυτάς τάξεις, — και κόπιασε να τους κατατάξης! — έπειτα δέ να όρισθή ακριβοδικαίως τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς δι' εκάστην, — και κόπιασε να τὸ όρισῃς! Τὸ μόνον λογικόν, σωστόν, και δίκαιον δεν θα ήτο να επιτρέψωμεν εις κάθε λογοτέχνην, είτε μικρόν είτε μέτριον είτε μεγάλον, να γράφῃ και να δημοσιεύῃ ὅσα θέλῃ, χωρίς να κατακρίνωμεν κανένα διὰ πολυγραφίαν, χωρίς να επαινοῦμεν κανένα δι' ὀλιγογραφίαν (χαρά στο!) ἀλλ' ἀπλῶς, ἀπλούστατα, να κρίνωμεν κάθε ἔργον του χωριστὸ και τὸ Ἔργον του ἐν τῷ συνόλῳ; — Αὐτὸ ἀκριβῶς νομίζω! Ἄλλοι λογοτέχναι ἐκδηλοῦνται δι' ὀλιγῶν, ἄλλοι διὰ πολλῶν. Καθένας κατὰ τὸ εἶδος του, τὴν ιδιοσυγκρασίαν του, τὴν φιλοπονίαν του και τὴν... γονιμότητά του. Διότι λογικὸς ἄνθρωπος δεν θα ἤμπορούσε ποτὲ νάρνηθῇ δι' ὀλιγογραφίαν ἐν γένει ἐλέγχει σχετικὴν στειρότητα και φυγοπονίαν. Κανένα σόφισμα δεν θα ἤμπορούσε ποτὲ ναποδείξῃ γόνιμον ποιητὴν τὸν γράφοντα δύο ποιηματάκια τὸ ἔτος, οὔτε γόνιμον πεζογράφον τὸν ἔχοντα μόνον τὸ περίφημον «ἄπαντόν» του κατὰ τὴν παλαιὰν ἐν Ἑλλάδι συνήθειαν...

Οἱ στείροι αὐτοί, — οἱ ἀναντιρρήτως στείροι, — τὰς περισσotέρας φορές δεν ἔχουν καμμίαν ἀξίαν. Ἀπεναντίας πολὺ σπανιότερα εὐρίσκειται πολυγράφος ποὺ να μὴν ἔχῃ καλὴν θέτην εις τὴν Λογοτεχνίαν και διὰ τὸν ὄγκον του ἀκόμη. Ἄλλ' αν οἱ δύο αὐτοί ἰσχυρισμοί εἶνε ἐπιδεκτικοί ἀμφισδητήσεως, ἀναντίρρητον μοῦ φαίνεται, — και σπουδαιότατον, — τὸ ἐξῆς: Ὅτι μεταξὺ τῶν μεγάλων παντὸς τόπου και πάσης ἐποχῆς, ἀσυγκρίτως περισσότεροι εἶναι οἱ πολυγράφοι παρά οἱ ὀλιγογράφοι. Ἡ ἱστορία τῆς παγκοσμίου Λογοτεχνίας τὸ βεβαιώνει. Καὶ τοῦτο σημαίνει ἀσφαλῶς δι' οἱ μεγάλοι ἐκδηλοῦνται και δι' ὄγκου. Λέγων δὲ «μεγάλοι» δεν ἐννοῶ μόνον τοὺς Σαίξπηρ και τοὺς Γκαίτε, τοὺς Σοφοκλεῖς και τοὺς Αἰσχύλους, τοὺς Δοστογιέδσκη και τοὺς Μπαλζάκ. Ὑπάρχουν και δευτερεύοντες — ἔταν τοῦλάχιστον συγκρίνωνται πρὸς ἕνα Ὅμηρον ἢ πρὸς ἕνα Δάντην, — τοὺς ὁποίους δεν εἰμπορεῖ κανεὶς να μὴ ἐνθυμεῖται μετ' σεβασμόν, μερικὸς δὲ και μετ' λατρείαν, Ξενοφῶν, Πλούταρχος, Λουκιανός, Χρυσόστομος, Θεοδώρας, Οὐάλτερ Σκῶτ, Δίκενς, Οὐγγῶ, Τολστόϊ, Τουργκένιεφ, Ζολᾶ, Ντωντὲ και καθεξῆς... Ὅλοι αὐτοί, και ἂν δεν εἶναι καθαυτὸ μεγάλοι, δεν εἶναι βέβαια και μικροί. Κι' ὅλοι πολυγράφοι!

Καμμίαν φοράν, ἔταν μετ' ὀνομάζωμεν πολυγράφον, — και μάλιστα θαυμάζοντες τὴν... γονιμότητά μου, — σὰς βεβαιῶ δι' ἐντρέπομαι, συλλογιζόμενος δι' δεν ἔχω γράψῃ παρά καμμιά εἰκοσαριά μυθιστορήματα και ἄλλα τόσα θεατρικά θέατρα, ἐνῶ ἄλλοι πραγματικῶς γόνιμοι και φιλόπονοι λογοτέχναι, εις τὴν ἡλικίαν μου, εἶχαν γράψῃ τὰ διπλάσια. Τὸ μόνον ποὺ με δικαιολογεῖ κάπως δι' αὐτὴν μου τὴν ὀκνηρίαν, εἶναι ἡ βιοπάλη τοῦ ἀκτῆμονος, ἡ ὁποία μετ' ἀνάγκασε και ἀκόμη φεῦ! με

ἀναγκάζει, να ἐξοδεύσω πολὺτιμον καιρὸν γράφων χρονογραφήματα εις περιοδικὰ κι' ἐφημερίδας, μεταφράζων και διασκευάζων διὰ τὸ θέατρον ἰδικὰ μου ἔργα ἢ ξένα...

Τὸ μόνον δὲ ποὺ θα ἤμπορούσε κανεὶς να ὑποστηρίξῃ, — ἐναντίον τῶν πολυγράφων ἢ τοῦλάχιστον μερικῶν, — εἶναι δι' ὁ ὄγκος ἐλέγχει κάποτε... ὀκνηρίαν. Παράδοξον ἀλλ' ἀληθές. Ἐν βιβλίον ἀπὸ πεντακοσίας ἢ τριακοσίας σελίδας θα ἤμπορούσε να γίνη συντομώτερον κατὰ τὸ ἡμῖν, ἐὰν ὁ συγγραφεὺς ήτο πλέον ὑπομανητικὸς, πλέον φιλόπονος, διὰ να μελετήσῃ τὸ θέμα του τόσον καλά, ὥστε, γράφων αὐτὸ κατόπιν, να περιορισθῇ εις τὰ κυριώτερα. Ἴσως και εις πολλὰ ἰδικὰ μου ἔργα, ἐκτενῆ, διακρίνεται αὐτὸ τὸ ἔχνος τῆς ὀκνηρίας. Ἄλλὰ πάλιν παρηγοροῦμαι συλλογιζόμενος, δι' διακρίνεται και εις ἄλλα, ἀσυγκρίτως μεγαλύτερα. Πόσοι δεν εἶπαν δι' οἱ «Ἀθλοῖ», ἢ «Παναγία τῶν Παρισίων», ὁ «Ὀλδερ Τουῖστ», τὸ «Χωρὶς Οἰκογένειαν», ὁ «Τζάκ», — «πολὺ χαρτί, παιδί μου!» εἶπε δι' αὐτὸν ὁ Φλωμπέρ εις τὸν Ντωντὲ, — ἢ «Νανὰ» και ἀναριθμητὰ ἄλλα, θα ἐκέρδιζαν ἂν ἐσυντομῶντο ἢ μᾶλλον ἂν ἐξ ἀρχῆς ἐγράφοντο σύντομα. Ἴσως δεν ὑπάρχει ὀγκῶδες βιβλίον, — μυθιστόρημα προπάντων, — διὰ τὸ ὅποτον δεν θα ἤμπορούσε κανεὶς να εἴπῃ τὸ ἴδιον. Ἐγὼ τοῦλάχιστον ἐν μόνον γνωρίζω ποὺ ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν: Τὸν δεκάτομον «Ζὰν Κριστώφ». Ἄλλ' αὐτὸ δεν εἶνε και τόσο κακόν, ἔταν μάλιστα εἶνε τόσον σύνηθες εις τὴν Λογοτεχνίαν. Τὸ κακόν θα ήτο ἂν ἐλέγετο δι' ἐν ἔργον δι' καλύτερον θα ήτο... ἂν δεν ἐγράφετο διόλου. Ὑποθέτω δὲ δι' αὐτὸ εἰμπορεῖ να λεχθῇ ἐξαιρέτα και διὰ τὸ συντομώτερον ἔργον και διὰ τὸ ἐκτενέστερον, και διὰ τὸ ἔργον ἐνὸς πολυγράφου και διὰ τὸ ἔργον ἐνὸς ὀλιγογράφου. Ἄς ἀφίνωμεν λοιπὸν κάθε λογοτέχνην ἐλεύθερον να γράφῃ ὅσον θέλῃ, και οὔτε τὸν ὀλιγογράφον δι' προτρέπωμεν, οὔτε τὸν πολυγράφον δι' ἀποθαρρύνωμεν... μετ' λόγια περιττά.

Γ. Ρ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΑ ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΜΑΣ

ΣΤΟΝ ΝΤ' ΑΗΘΟΥΝΤΣΙΟ

Πῆρες τὸν τίτλο τώρα τοῦ πασοᾶ κι' ὅλοι σοὺ κάνουν τεμενάδες κι' ἔταν θα πᾶς στήν Πόλη, οἱ τουρκαλάδες θα σοὺ φωνάζουν «Μπὴν γιασᾶ, Ντ' Ἀννούντσιο πασοᾶ».

Θὰ πᾶς να σὲ καθίσουν στὸν σοφρᾶ. και σὺ μετ' μιὰ κιθάρα, κανταδόρε, θα τραγουδήσεις ἐλαφρὰ σὲ λά μνῶρε τῆς Κιλικίας τ' ἀξέχαστο τὸ γλέντι. Κι' ὕστερα, Γκαμπριέλε ἐφέντη, ἀνάμεσα σιοῦ μπακλαβᾶ τὸ μᾶσημα, θα σοὺ θυμίσουν και τὸν Πιερ Λοτὶ και κάποι θα σοὺ ποῦν σι' αὐτὶ, να μάθεις πῶς κερδίζουν τὰ παράσημα. Χτυπώντας τότε δυνατώτερα τὰ τέλια, θα ξεραθεῖς, πὲρ Μπάκκο, ἀπὸ τὰ γέλια.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΕΑΝΘΗ

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

Θὲ θυμαλιεθ προθκαλοῦν οἱ μουθικοὶ μαθ πάνταθ, ν' ἀκούθουν ἔργα κλαθθικῶν μαέθρων θοβουρά. Μὰ ὁ κόθμος δεν ἀρέθκεται θιοῦθ ἤχουθ πᾶνου ἢ [μπάνταθ, γιατὶ ἡ κοιλιά του πρὸ πολλοῦ βαράει... ταμπουρά.

ΕΝΟΙΚΙΟΣΤΑΣΙΟΝ

Λοιπὸν, ποὺ λέτε, πῆγαν κ' οἱ νοικοκυρεοὶ, λυθθομανώνταθ για παρᾶ, να παραθιθῆθουν θιτῆν «Ἀλάμπρα» τοῦθ... «Ἀπάχη κ' εἶπαν πῶθ οἱ νοικάρηθεθ εἶναι κορεοὶ [δεθ] και πρέπει να τοῦθ ξύθουν πᾶ τοῦθ χόχηθεθ, ἢ τὸ λιγώτερο να τοῦθ μαθῆθουν θιτὰ γερά. Και για να δείξουν κ' οἱ νοικάρηθεθ οἱ κανακῆρηθεθ, πῶθ θὰν κοιτόπουλα οἱ ἄλλοι τοῦθ μαθᾶνε, θηκῶνονται κι' αὐτοὶ και πᾶνε, ὁ Βάθοθ κι' ὁ Θανάθηθ κι' ὁ Μικέθ κι' ὁ Θοδωρέλλοθ κι' ὁ Ἀγαμέμνοναθ και οὔλοι, να κάνουν... παραθιτάθειθ τραγικῆθ θιτὸ θέατρο τῆθ... Κοιτοπούλη.

VESPBR.

Δ. Γ. Ρ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ

Ἑλληνικὸν μυθιστόρημα εις δύο αὐτοτελεθ μέρη.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΜΕΣΘΕΝΕΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΚΒ'. Ο ΤΖΟΒΑΝΝΗΣ

Διηγῆθηκε κατόπιν εις τὸν Αὐγουστῆ τὴν ἀκμή, τὴν ἀτυχία και τὸ πάθημά του και για τὴν ἀπόφασί του να ταξειδεύῃ ἔστην Ἀνατολή και ἔστην Ἑλλάδα και δι' πρῶτα πρῶτα μιὰ ἀπὸ τῆς agencies τοῦ Μιλάνου τὸν ἔστειλε και ἐφυγεν ἀπ' τὴν Τζένοβα για τὸν Πειραιᾶ.

Τὰ Κορφαίτικα τὰ εἶχε μισοξεχάσει τόσα χρόνια τώρα, μετ' τοῦμειναν πάντοτε κάμποσαι λέξεις, κάποιος τόνος, σὰν ἤθελε να προσφέρῃ Ἑλληνικά και μετ' αὐτὴν τὴν βίασι κατήρησε τὸ λεξιλόγιόν του, τὸ ὅποτον φαινότανε, δι' μαθαίνει λίγο λίγο ἀπὸ λέξεις τῶν πόλεων, ποῦ ἐπεσκέπτετο.

Εὐχαριστήθηκε για ὅλα αὐτὰ ὁ Αὐγουστῆς και πρὸ πάντων για τὴν ἐμπιστοσύνη, ποῦ τοῦ ἔδωσε, μετ' ἐπειδὴ ὅσο και να ἤξερεν ὁ Τζοβάννης τὰ Ἑλληνικά, τὰ ὀμιλοῦσε παράξενα, τὸν παρεκάλεσε τὸ Rensso μονάχα Ἑλληνικά να τὸ λέγῃ. «Γι' αὐτὸ σοῦ δίνω τὸ λόγο μου, τοῦ εἶπε ὁ Τζοβάννης και μονάχα ἐδῶ θα τὸ τραγουδήσω Ἑλληνικά, τὴ βραδεῖα ποῦ θα φύγω, σὲ λίγες μέρες, ὅρα ὅρα περιμένα τὴν εἶδησι ἀπὸ τὴ Σύρα — και θα τὸ τραγουδήσω ἐκεῖ ποῦ ξέρεις... θα μ' ἀκούσης πῶς θα τὸ πῶ!...

Τοῦ εἶπεν ἀκόμη, δι' θα τοῦ γράφῃ, ὅπου και να πάῃ, δι' ἀπ' τὴ Σύρα θα πεταχθῇ ὕστερα ἔστην Ἀθήνα για να δοκιμάσῃ και ἐκεῖ τὴν τύχη του στήν τέχνη του και ἔχει ὁ Θεός. Καὶ ἐτελείωσε λέγοντάς του:

— Εὐτυχισμένος θα εἶμαι, ἂν τύχῃ κ' ἐρθῆς ἔστην Ἀθήνα για να ὀπουδᾶσῃ; και σὲ ἀνταμῶσω.

— Ἀ! καῦμένη Τζοβάννη, δεν ἐλπίζω πᾶ τίποτις για μένα! Ἡ ζωὴ μου ἐδῶ ξεφύτρωσε κ' ἐδῶ θα μαραθῇ.

— Μὴν ἀπελπίζεσαι ποτὲ, τοῦ εἶπεν ὁ Τζοβάννης. Κοντὰ στὰλλα ἐγὼ εἶμαι ἄτυχος, μετ' φέρνω τύχη ἔτοις ἄλλους σὰν τοὺς ἀγαπῶ. Καὶ ἔτὰ μέρη σας μονάχα ἐσενα ἀγάπησα σὰ φίλο. Ἀκουσέ με τώρα. Σὰ θα τραγουδήσω τὸ τραγουδί σου ἐκεῖ, μονάχοι μας ἐγὼ και σὺ, χωρίς να μᾶς δῆ κανένας ἄλλος, πρέπει να εἶναι περασμένα τὰ μεσάνυχτα. Τίποτις ἄλλο να μὴν ἀκούεται ἔστη στράτα. Ἡ ἀγάπη ποῦχο σὲ σενα και ἡ ὀμορφιά τοῦ κορίτσου, θα κάμουν για λίγη ὄρα τὴ φωνή μου να με λυπηθῇ και ν' ἀκουσθῇ, ὅπως ἀκουότανε ἔτὰ πρῶτά μου τὰ χρόνια. Ἐγὼ θα τραγουδῶ, σὺ θα στενάξῃς κ' ἐκεῖνη θα μᾶς ἀκούῃ και τοὺς δύο! Μὴ μοῦ κρύβεσαι! Ξέρεις, τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς μου, δεν εἶμαι Ἑταλός, εἶμαι Κορφαίτης. Ξέρω τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς σου! Ἀγαπᾶς τὸ κορίτσι, ποῦ τὸ λένε ὅπως ἔμαθα Πελαγία! Ἐκεῖνη δεν θα ξέρῃ οὔτε πῶς εἶμαι ἐγὼ, ποῦ τραγουδῶ ἔτσι Ἑλληνικά, οὔτε εἶσαι ἐδῶ ἐκεῖνος, ποῦ γράφεις τοὺς στίχους και ποῦ τὴν ἀγαπᾶς!... Κοργιόσο ἐρωτικὸ, τριτσέτο ὡς τόσο!...

ΚΓ'. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΚΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΗΣ

Νωρίς — νωρίς, μόλις ἔφαγεν ἐξεκίνησεν ὁ Ἱερώνυμος διὰ τὴν ἐκδρομὴν του. Δεν εἶχεν ὅμως κάμει λίγα βήματα και συνήνησεν ἔξαφνα τὸν Αὐγουστῆ. Ἐσκέφθηκε λοιπὸν για μιὰ στιγμή τότε, να τοῦ πῆ δυὸ λέξεις και να προχωρήσῃ μόνος του. Ἀλλὰ πάλιν εἶπε μέσα του: Ἐνόσφ εἶμαι σὲ κατοικημένον μέρος τοῦ νησιοῦ, δεν παραβιάττει τὸ προσχέδιόν μου, ἢ συντροφία του, ἀφοῦ μάλιστα εἶναι ἀνάγκη μιὰ ὄρα ἀρχήτερα να μάθω για τὴν ἀφορμὴ τῆς μεταξὺ τοῦ Μηνᾶ και τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀδελφοῦ του διαστάσεως, πολὺ χρήσιμον διὰ τὴν πορείαν τῶν γνωσῶν σκέψεών μου, και ὁ καταλληλότερος δι' αὐτὸ εἶναι ὁ Αὐγουστῆς.

— Ὁ! Αὐγουστῆ!

Ὁ Αὐγουστῆς τώρα τὸν πλησιάζει μετ' βγαλμένο τὸ καπέλλον του ἀπὸ σεβασμό.

— Φίλτατέ μου Αὐγουστῆ, πῶς τόσον νωρίς ἔξω;

— Ἐπεθύμησα, κύριε Ἱερώνυμε, ὀλίγην ἔξοχην πρὸς τὰ μέσα τῆς νῆσου, ὀφελούμενος τοῦ ἐκτάκτως ὀραίου καιροῦ. Σὰς ὀμολογῶ, δι' δεν μπορῶ πᾶ να βλέπω θάλασσα. Ὁρες — ὄρες μάλιστα ὑποφέρω. Τὴν εἶδα πᾶ, τὴν ἐχόρτασα, εις ὅλας αὐτῆς τὰς μορφὰς και τὰς ἐμφανίσεις.

— Δηλαδῆ; ! — εἶπεν ὁ Ἱερώνυμος μετ' κάποιαν μὴ φανερωθεῖσαν ἐκπληξίν, γιατὶ ἀκουσε να μιλῇ ἔτσι ἕνας νεός, ποῦ περνοῦσε για ἐντελῶς ἀνάξιος προσοχῆς.

— Νά! εις τὸν λιμένα διαρκῶς φωναὶ και λαϊκὸς θόρυβος.

— Πελεργίνης, ἐψιθύρισε ὁ Ἱερώνυμος.

— ... και καρᾶβια ἀραγμένα χωρίς ζοήν. Ὅταν ποῦ και ποῦ φανῇ κανένα καρᾶβῆ, να ἔρχεται ἢ να φεύγῃ, αὐτὸ κάποι μιλεῖ ἔστην ψυχῇ μου, ἀλλὰ και τὰ καρᾶβῆα αὐτὰ μοῦ παρά εἶπαν τὴν ἴδια ὀμιλία τόσα χρόνια τώρα.

Και δι' ἐν πάλιν ὁ ἥλιος γέρνη και οἱ ἄνθρωποι ἀποσύρονται και τὰ φαναράκια τῶν καρᾶβιῶν ἀνάβουν, ἀσθάνεται ἀλήθεια κανεὶς μιὰ γλυκεῖα μελαγχολία πολὺ δημιουργική. Τὰ φῶτα αὐτὰ, ποῦ ὀρίγουν ἔστη θάλασσα

χρυσές και χρωματιστές ακτίνες, και τὰς διακεντῶ τὸ καθρέφτισμα τῶν ἄστρον, κάτι λένε κι' αὐτὰ στὴ θάλασσα... μὰ ὄλο τὰ ἴδια λένε και 'ς ἐκείνην και 'ς ἐμένα.

— Ἀλλὰ ἡ ἐρημικὴ παραλία, ἡ ἀμμουδιά, εἶπεν ὁ Ἰερώνυμος προσπαθῶν νὰ κρύψῃ κάποιαν συγκίνησιν και ἀπὸ τὰς ἀναμνήσεις του και ἀπὸ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ Αὐγουστῆ.

Ὁ Αὐγουστῆς ἐσιώπησε λίγο.

— Ἐξακολούθησε, παιδί μου! λέγε μου τὰς ἐντυπώσεις σου.

— Ἡ γλύκα τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης μου γεννᾷ τὴν ἀντιπάθειαν, ποῦ αἰσθάνεται κανένας διὰ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὅποιον δυσπιστεῖ... Ἡ μαυρίλα πάλιν, ποῦ τῆς δίνει ὁ οὐρανός, μου προξενεῖ τὴν ἐντύπωσιν ἐνὸς σκοινιούφλη και κακὰ σκεπτομένου κακοποιού. Καὶ ἡ τρικυμία τῆς τέλους μου προξενεῖ θυρόν, γιατί νὰ μὴν κατορθώῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴ τὴν λογαριάσῃ γιὰ τίποτε. Καὶ τὸ κῆμά τῆς πότε ὑποκριτικόν, πότε δολοφονικόν και πότε ἐξαγριωμένον τὰς αὐτὰς μου γεννᾷ ἐντυπώσεις.

— Ναι, ἀλλά, ὅταν ἡ μαυρισμένη θάλασσα, σκεπασμένη νομίζει κανεὶς ἀπὸ τὸν σκοτεινὸν οὐρανόν, ἔξαφνα ἀπὸ ἓνα σημείον δέχεται μιὰ χρυσῆ ἀκτίνα και μετ' ὀλίγον ὅλη ἡ ἐπιφανεία τῆς χροσώνεται και παρουσιάζεται μετ' ὅλο ἐλαφρόν τῆς ἡντιδῶμα ὡς πεδιάς κατάσπαρτος ἀπὸ βλάστησιν ποῦ μόλις ἀνατριχιάζει, εἰς τὴν πρωϊνὴν αὔραν;

— Αὐτὰ ὅλα ἀποτελοῦν κάτι, ποῦ λέγεται ἐλπίς και ἡ ἐλπίς εἶναι τὸ ἀπτηλότερον πρᾶγμα γιὰ κείνον, ποῦ δὲν ἔχει τύχη.

— Καὶ ποῦ ἔξερεις ἂν, δὲ θάχῃς;

— Καὶ ποῦ νὰ στηριχθῶ γιὰ νὰ ἐλπίσω!

— Σὲ μένα!

— Σὲ σᾶς;!... μὲ συγκινεῖ ἡ ἀπροσδόκητος αὐτὴ παρηγορία.

— Τὰς τελευταίας φράσεις, Αὐγουστῆ μου, σοῦ τὰς ὑπαγόρευσεν ὁ νοῦς σου, διὰ νὰ σκεπάσῃ τὴν ἐντύπωσιν ἀπὸ τὴν πρώτην φράσιν, ἡ ὅποια εἶναι γνησία και δικαία τῆς καρδιάς σου ἀπόρροια. Εἰς ἐμὲ τὸν ἀνίσχυρον δημοδιδάσκαλον, ποῦ ἔχει αὐτὸς οὗτος ἀνάγκην προστασίας θὰ στηριχθῆς!

— Μὲ συγχωρεῖτε, δὲν ἐννοοῦσα ἀκριβῶς αὐτὸ.

— Αὐγουστῆ!

— Μάλιστα, αὐτὸ ἐννοοῦσα!...

— Εὐγέ σου! Θὰ σοῦ εἰπῶ ἄλλοτε, τί σκέπτομαι διὰ τὸ μέλλον σου και διὰ τὰς σπουδὰς σου και πῶς θὰ προσπαθῆσω νὰ κατορθώσω κάτι διὰ σὲ κατὰ τὸν μᾶλλον ἱκανοποιητικὸν τρόπον. Ἄλλοτε αὐτιά! Τώρα, πρὶν χωρισθῶμεν, θὰ ἐπεθύμουν νὰ μάθω, τί συνέβη ἀκριβῶς μεταξὺ τῆς οἰκογενείας σου και τοῦ θείου σου.

— Κατὰ βάθος τίποτε σπουδαῖον. Διαφωνία, ἀπὸ ἐκείνας ὅμως, ποῦ ἀπομακρύνουν τοὺς ἀνθρώπους και κάμνουν ἀδύνατον τὴν προσέγγισίν των, ἐνῶ ἓνας σπουδαῖος λόγος γεννᾷ βίαια γεγονότα, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐνίοτε και βίαιαν ἐπανόρθωσιν. Ριζικὴ και πλήρης διωφορὰ χαρακτήρων. Ἴδου περὶ τίνος πρόκειται, κύριε Μεσθενεῦ.

Καὶ ὁ Ἰερώνυμος εἶπε μέσα του: Κύριε Μεσθενεῦς, μὲ εἶπεν ὁ Δήμαρχος, κύριε Μεσθενεῦ, μὲ εἶπεν ἡ Βιολέττα... εὐγε τοῦ Αὐγουστῆ.

— Ἐξηγήσου μου, καλὸν μου παιδί.

— Ἡ μαμὰ εἶναι Ἐπιανησία, ἔζησε μέσα σὲ ἄλλον πολιτισμόν, ἀνετράφη ἐπιμελῶς και ἐλευθέρως, αἰσθάνεται πολὺ τὸ καλόν, κυρίως τὴν ποίησιν, ὁ

Ντάντε δὲν τῆς λείπει ἀπὸ τὸ χέρι. Καὶ ὅταν μοῦ διάβαζε στίχους ἀπὸ τὴν μετάφρασιν τοῦ Βεργωτῆ ὁ πατέρας μου τὴν ἐκοροῦδενε τὴν Θεία Κωμῳδία τότε ἔπρεπε νὰ βλέπετε τὴν ἐξαγριώσει τῆς μαμᾶς:

«Χριστοῦλή μου βρῖσκειται ἄνθρωπος νὰ μιλή ἔτσι γιὰ ἓναν Ἀλιγκιέρη!»

— Εἶχε εἰπεῖ χαριτολογῶν κάπως ὅτι ἡ μητέρα σου ἐφήρμοσεν εἰς τὴν ἐκπαίδευσίν σου και ἴδιαν μέθοδον. Ἐπιθυμῶ νὰ τὴν ἀκούσω πολὺ μὲ ἐνδιαφέρον τὰ τοιαῦτα θέματα.

— Ἄ! Δὲν πρόκειται περὶ μεθόδου πρόκειται περὶ τῶν μέσων ποῦ μετεχειρίσθη διὰ νὰ μὲ κάμῃ νὰ μάθω τὸ ἀλφάβητον· διότι—παραξενον πρᾶγμα—μοῦ ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸ ἀπομνημονεύσω. Λοιπὸν ἐπῆρε καρτόνι και ἔκοψεν 24 ὅμοια τετράγωνα κομματάκια και ἔγραψεν ἅπάνω εἰς αὐτὰ τὰ 24 γράμματα. Καὶ ὕστερα ἄρχισε νὰ μοῦ λέγῃ: αὐτὸς εἶναι ὁ κύριος Ἄλφας. Τώρα θὰ ὑπάγῃ νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν κύριον Βῆτα. Κατόπιν βγαίνει περίπατον και εἰς τὸν δρόμον συναντᾷ τὸν κύριον Γάμμα μαζί με τὸν κύριον Δέλτα. Καὶ ἔτσι μὲ διηγῆσιν και σύνθεσιν και ἐπαύθησιν τῆς συντροφιάς και τῶν περιπετειῶν τῶν διαφόρων γραμμάτων μὲ ἔμαθε νὰ διακρίνω και νὰ γνωρίζω τὰ ὀνόματα και τῶν εἰκοσιτεσσάρων.

— Μὰ αὐτὴ εἶνε ἐκπαιδευτικὴ μέθοδος θαυμασία. Μουσικὴν σὲ ἐδίδαξεν;

— Κυρίως ναι τὴν ἀγαπῶ· διότι ἡ μαμὰ αἰσθάνεται και τὴν μουσικὴν πολὺ· και ἐὼν ἀρχίται νὰ παίξῃ δῶ ὀλίγην κιθάραν, εἶναι διότι δὲν ἔχει τίποτε καλλίτερον οὔτε νὰ παίξῃ οὔτε νὰ ἀκούσῃ. Ἀριστοκράτης ἐκ καταγωγῆς και ἐκ πεποιθήσεων, λεπτοτάτη ψυχὴ και ὑπερήφανος, ἀλλὰ και χαρακτήρ εὐερέθιστος. Ὑπανδρεύθη τὸν πατέρα μου, νέον ἱατρὸν μὲ μεγάλας ἐλπίδας μέλλοντος, διότι τὰ πρῶτα ἐπιστημονικά του δείγματα ἦσαν θριαμβευτικά. Ὅταν ἦμουν μικρὸς ἀφοῦ ἔμειναν οἱ γονεῖς μου ὀλίγον χρόνον ἐδῶ μετέβησαν εἰς τὴν Σῦρον και ἀνοιξαν ἐκεῖ τὸ σπίτι τους και συνεκένρωσαν τὸν καλλίτερον κόσμο. Κατόπιν ἦλθαν πάλιν νὰ περάσουν ἓνα καλοκαίρι εἰς τὴν πατρίδα τοῦ πατέρα μου, ὅπου τὸν ἤρηνεν ἡ συμφορὰ τῆς ἡμιπαρίας. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ μείνουν ἐδῶ ἕως ὅτου βελτιωθῆ ἡ κατάστασις τῆς υγείας του, ἡ ὅποια ὅμως ἐχειροτέρευσε και χειροτερεύει. Σημειώσατε, κύριε Ἰερώνυμε, ὅτι ὁ πατέρας μου, τοῦ ὁποίου ἡ καρδιὰ κυριολεκτικῶς εἶναι ἀγγελικὴ και ὁ νοῦς ἰσχυρὸς ἦτο μόνον ἐπιστήμων και τίποτε ἄλλο. Ἐνέπαιζε τὰ πάντα ἰδίως τὴν φιλολογίαν και πρὸ πάντων τὴν ποίησιν. Ἐλάμβανε και περιοδικὰ μὲ τὰ ὅποια ὁ πατέρας ξεκαρδιζότανε σιὰ γέλοια και ἡ μητέρα μου τὰ ἐθαύμαζε: πχ. τὰ πρῶτα τεύχη τῶν Ζακυνθίων Ἀνθῶν και τῆς Κορίννας, τῆς οἰκιακῆς Ἀνθοδέσμης Κερκυρας, και παλαιότερα ἀκόμη περιοδικὰ τὸν ἔρανε στὴν τῆς Κερκυρας, τὴν Τερψιχόρην τῆς Κεφαλληνίας... Φαντασθῆτε λοιπὸν, τί ἐγένετο μεταξὺ τῶν συζύγων· κάθε τόσο. Πρακτικὸς δὲ ἄνθρωπος και ἐκτιμῶν τὴν βαρεῖα σοβαρότητα ἐσύγγισεν εἰς τὴν ἐντύπωσιν του τὸν λεπτόν, εὐστροφον και φιλοπαίγμονα Ἰονικὸν χαρακτήρα τοῦ Ἐπιανησίου πρὸς τὴν ἄνευ βάσεως ἐλαφρότητα, ἰδίως τοὺς ἐκατηγόρει, ὅτι δὲν ἔχουν βάθην αἰσθημάτων και ἀλτρονισμόν. Καὶ ἐν τούτοις ἡ μητέρα μου ἐθυσιάσθη κοντὰ του τόσα ἔτη χωρὶς νὰ τὸ δείξῃ και μόλις τώρα ἐξ αἰτίας μου ἤρχισε κάπως

νὰ ταρασσεται. Περνᾷ διὰ γυναῖκα μικρᾶς και ἀσθενοῦς ἀντιλήψεως, διότι προτιμᾷ νὰ μείνω ἀγράφματος, ἀλλὰ νὰ μὴ μὲ ἀρήσῃ ἀπὸ κοντὰ τῆς, ἐνῶ αὐτὴ βλέπει, ποῦ ἔχει τὸ θάρρος διὰ τὸ μέλλον μου νὰ μὲ στείλῃ και στοὺς Ἀντιποδας, ὅτι ἡ θέσις τοῦ πατέρα μου, ποῦ μὲ ἀγαπᾷ, θὰ χειροτερεύσῃ ἂν φύγω και ὅτι ἐκτός τούτου δὲν θὰ ἔχουν πλέον ἄνθρωπον σπῆτι τους νὰ τοὺς πῆ μιὰ καλημέρα. Τί νὰ τοὺς κάμουν τοὺς ναυτικούς και τοὺς μικροπόρους; Νομίζει κανεὶς, ὅτι τοὺς γονεῖς μου τοὺς κρατεῖ ἐνωμένους μόνον ἡ πρὸς ἐμένα στοργή τους, ἡ ὅποια δι' αὐτὸ δὲν πρέπει και νὰ λείψῃ. Ἦλθεν ὁ θεῖος ὁ Μηνᾶς και μᾶς ἐπροστάτευσεν. Αἰσθάνθηκε τότε ἡ οἰκογενεία μας ἀλήθεια κάποιαν ἀνακούφισιν και ἐλπίδα. Ἄλλ' αὐτὸς, κύριε Ἰερώνυμε, εἶναι ποῦ εἶναι! Ἐντιμὸς ἔμπορος πλουσιώτατος και εὐτυχῆς ἐπιχειρηματίας, περιφρονεῖ ὄχι μόνον ποίησιν και μουσικὴν, ἀλλὰ και αὐτὴν τὴν ἐπιστήμην. Ἡ ὕλικὴ ἀκμὴ τοῦ ἀνθρώπου, ποῦ δίδει δύναμιν πραγματικὴν και ἀνεξαρτησίαν και τίποτε ἄλλο δι' αὐτόν!...

— Αὐτὰ τὰ εἶχα ἀντιληφθεῖ και ἐγὼ ὅπως δήποτε. Ἄλλὰ πῶς ἐπῆλθεν ἡ σύγκρουσις;

— Αὐτὴ ἦτο φυσικὴ, ἐγὼ τὴν ἐπερίμενα. Εἶναι ἂν νὰ βλέπῃ κανεὶς ν' ἀρχωνται ἀπὸ μακρὰ ὀλοταχῶς δύο βατόρια ἀπὸ ἀντίθετον διεύθυνσιν τὸ ἓνα κατὰ τοῦ ἄλλου: Εἶχαμε μίαν οἰκογενειακὴν μικροσυγκέντρωσιν, οἱ τοῦ σπιτιοῦ μου, ὁ θεῖος Μηνᾶς και ἡ θεία Σμαρῶ. Ἡ μαμὰ τοὺς εἶχε σοῖ: Τὰ φλυτζάνια μας ἦταν οἰκογενειακά τῆς· τᾶβγαζε μόνον εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις. Καὶ εἶχαν τὸ στέμμα τῆς οἰκογενείας τῆς, ἂν δὲν ἀπατώμην κόμητος.

— Βεβαίως κόμητος!

— Ἔστο! Ἔχω βλέπετε και μιὰ φλέβα ἀπὸ τὸν πατέρα μου· εὐτυχῶς ὅμως ὄχι και ἀπ' τὸν θεῖό μου.

— Καὶ διατὶ ὄχι; Ἔχει πολλὰ προτερήματα ὁ κύριος Μηνᾶς.

— Δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, ἀλλ' εἶναι πεισματάρης και κεφάλι ἀγύριστον· πρὸ παντός ὅμως ἐκτιμᾷ τὰ χρήματα και ἐγὼ τὰ θεωρῶ σὰ βότσала και κάτι χειρότερα ἀπὸ βότσала μάλιστα, γιατί τὰ βότσала πολλάκις ἔχουν και ποικιλίαν χρωματισμῶν ἀπαραιμύλλον.

— Χά! χά! χά!... Μὲ εὐθύμησες ὀλίγον. Ἐξακολούθει ὅμως, Αὐγουστῆ μου!

— Λοιπὸν, ἅμα πῆρε ὁ θεῖός μου τὸ φλυτζάνι 'στὸ χέρι του, ἐγέλασεν' ἀπὸ λόγον δὲ σὲ λόγον ἄναψε φοβερός κανγᾶς· 'στὰ τελευταία τὴν εἶπεν ἄμυαλη και ἀνεμόμυλον τοῦ μαστρο-Λευτέρη και ἡ μητέρα μου τὸν εἶπε πρόστυχον μαργάρο και ἐξηκολούθησαν ὀλίγον ἀκόμη αἱ φιλοφρονήσεις! Ὁ πατέρας προσπαθοῦσεν ὁ καυμένος κάθε τόσο νὰ ἐπέμβῃ, νὰ τοὺς σταματήσῃ, νὰ τοὺς συμβιβᾷσῃ, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον. Δὲν ἠμποροῦσε δὰ και νὰ ὀμιλήσῃ καλά και νὰ σηκωθῆ ἀπὸ τὴν θέσιν του, ἐγὼ ἐσυνήθισα νὰ μὴ ἀναμηνύμαι ὅταν ὀμιλοῦν οἱ μεγάλοι, ἀλλὰ και τί θᾶκανα ἴσως θᾶτρωγα και κανέναν μπάτσο!...

Τότε τοῦ εἶπεν ὁ Μηνᾶς.

— Νὰ σοῦ πῶ, Λεωνίδα, ἐγὼ πολλὰ λόγια δὲν ἔξερω. Ὅσο εἶναι αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἐδῶ, δὲ θὰ μὲ ξαναἰδῆς εἰς τὸ σπίτι σου.

— Ὑπομονή, εἶπε ὁ πατέρας. Αὐτὸ ἦτον τῆς τύχης: Δὲν ἠμπορῶ νὰ διώξω τὴν μητέρα τοῦ παι-

διοῦ μου ἐξ αἰτίας σου. Καὶ τὸ κάτω κάτω σήμε-ρα δὲν ἔχει ἄδικον αὐτὴ!

— Λοιπὸν σ' ἀφίγω γιὰ τοῦ εἶπεν ὁ θεῖος Μηνᾶς. Γιὰ μένα δὲν ὑπάρχετε πιά! Καὶ ὁ πατέρας δὲν ἐμίλησε· γύρισε ἀπὸ τᾶλλο μέρος, ἔκλαψε και ἀποκοιμήθη.

— Θὰ ζήσωμε χωρὶς ἐσένα ἄπονε και πρόστυχε τοῦ εἶπε πάλιν ἡ μητέρα μου. Τὸν εἶπε μοῦ φαίνεται, ἂν ἐφενγε και ζῶο, ἀλλ' αὐτὸ μπόρεῖ και νὰ μὴν τᾶκουσε.

Ὁ θεῖος Μηνᾶς ἔφυγε ἂν τρελλός, ἀφοῦ χτύπησε τόσο δυνατὰ τὴν πόρτα, ποῦ ἐδῶρᾶσεν ὁ σοφᾶς τοῦ τοίχου. Αὐτὸ ἦταν ὄλο. Ἡ θεία Σμαρῶ εἶπε λίγα μισόλογα τότε, ἐπροσπάθησε νὰ παρηγορήσῃ τὸν πατέρα μου μὲ τὴν ὑπόσχεσιν, πῶς θὰ συμβιβᾷσῃ τὰ πράγματα και ἔφυγε χωρὶς νὰ ξαναπατήσῃ κι' αὐτὴ σπῆτι μας. Εἶναι τώρα κοντὰ χρόνος, ποῦ ἔγινεν αὐτὴ ἡ ἱστορία.

— Σ' εὐχαριστῶ! Ἔμαθα ὅτι δὲν ἐγνωρίζω, ἀλλ' ὅτι ὑπέθετα. Διαφορὰ ἀντιλήψεων και χαρακτήρων. Οἱ παρεξηγημένοι τοῦ νησιοῦ σας. Αἱ! Αὐγουστῆ μου. Πῆγαινε τώρα τὸν περιπατῶ σου, ποῦ ἐπεθύμησε, νὰ κάνω κι' ἐγὼ τὴν ἐκδρομὴ μου, ποῦ ἐπροσχεδίασα.

Ἔχω πολλὰς σκέψεις 'στὸ νοῦ μου διὰ νὰ τακτοποιήσω και πάντων γιὰ σέ.

Τοῦ ἐφίλησεν ὁ Αὐγουστῆς τὸ χέρι και ἐγύρισε ἄριστερὰ διευθυνθεὶς πρὸς τὸν κάμπρον, ὁ ὁποῖος κατέλυγεν εἰς κάποιον λόφον καταπράσινον ἀπὸ πυκνὰ σχίνα και ἀπὸ μικροὺς κέδρους.

(Εἰς τὸ προσεχὲς ἡ συνέχεια).

A. M. ALDANOV

“ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ,”

ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΟΣ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ ΧΡΙΣΤΟΦ. ΔΕΛΕΝΔΑ].

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἦτο μιὰ γωνιὰ γεμάτη μελαγχολικὴ ὁμορφία ποῦ ὑπενθύμιζε κάποιες κοιλάδες τῆς Γαλλίας. Ἀκουμπισμένος στὴ ράβδο του ὁ Ναπολέων ἐκύτταζε σιωπηλὸς τὰ δένδρα, τὴν πηγὴ, και περισσότερον ἀπ' ὅλα ἓνα μικρὸ τετράγωνο γῆς κάτω ἀπὸ τίς λιτὲς ποῦ ἐσκυβαν χαμηλά, χαμηλά. Ἐσήμωσε τὸ κεφάλι και εἶπε ξερὰ στὸ στρατηγόν.

— Βερτράνδε, ἂν μετὰ τὸν θάνατόν μου, τὸ σῶμά μου μείνῃ στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν μου θὰ τὸ τοποθετήσετε ἐδῶ.

— Ἡ Μεγαλειότης Σας θὰ ζήσῃ πολὺ περισσότερον ἀπὸ μένα, εἶπε τεταραγμένος ὁ στρατηγὸς προσπαθῶν νὰ λάβῃ ὕφος εὐθυμον. Ἡ κατάστασις τῆς υγείας....

Ἄλλ' ἀφοῦ παρετήρησε τὸ πρόσωπον τοῦ Ναπολέοντος δὲν ἐτελείωσε τὴν φράσιν του, ἐχαμήλωσε τὰ μάτια του και μὲ βαθειὰ ὑπόκλισιν ἔδειξεν ὅτι ἡ ἱερὰ θέλησις τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ἤθελεν ἐκτελεσθῆ ἀκριβέστατα.

VIII

Οί άνθρωποι οί περιστοιχίζοντες τόν αλχμάλωτον Αὐτοκράτορα τοῦ ἦσαν ὑπερβολικῶς πληθικτοί. Ὁ Ναπολέων ἐδείκνυεν γιά τοὺς ἀνθρώπους μιὰ περιέργειαν ἀπληστη καὶ συγχρόνως μιὰ τελεία περιφρόνησι. Εἶχε γνωρίσει τόσους πολλοὺς καὶ τόσον διαφοροεικοὺς! Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀνάγκη τοῦ ἐπέβαλε νὰ τοὺς ἐκτιμᾷ σὲ λίγες στιγμὲς τὴν ἀκριβῆ των ἀξίαν, καὶ γιά τοῦτο ἐμόρφωσε μέσα του ἕνα τρόπον ὅλως διόλου ἀτομικόν γιά νὰ ψυχολογῇ. Μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ ὅτι κτυποῦσε ἕναν ἄνθρωπον μὲ τὸ σκεπάρνι γιά νὰ μάθῃ ἀπὸ τί ἦτο πλασμένος. Ὁ Ναπολέων σπάνιες φορές μποροῦσε ν' ἀπατηθῆ, τόσον ἀκριβῆς ἦτον ἡ διαίσθησίς του ἀνεπτυγμένη ἀπὸ τὴ μεγάλη πείρα τῆς ζωῆς. Οἱ ἄνθρωποι ἔτρεμαν προστά στὴ φήμη του ὡς ἀλανθάστου ψυχολόγου καὶ δὲν ἐδοκίμαζαν κἀν νὰ τὸν γελᾶσουν ἐπιτὸς σπανιότατα μερικοὶ μεγάλοι διπλωμάται ὅπως ὁ Γαλλεῦράνδος ἢ ὁ Φουσσέ. Ἐξόριστος στήν Ἁγία Ἐλένη, ὁ Αὐτοκράτωρ ἐβλεπε διαρκῶς τὰ ἴδια πρόσωπα. Τ'αὐτὰ του ἦσαν γεμάτα ἀπὸ τὰ ἀνέκδοτα τοῦ Λὰ Κάζ γιά τὴ παλαιὰ Αὐλή. Ἦτο κατακουρασμένος ἀπὸ τὴν γόνιμη φαντασία τοῦ Μονθωλόν, ἀπὸ τὰ πολεμικὰ ἀνέκδοτα τοῦ Gourgaud καὶ ἀπὸ τὴ φοβερὴ πλῆξι πού διέσπειρε τριγύρω του ὁ Βερτράνδος. Ἡ ὀκνηρὰ καὶ μελαγχολικὴ ζωὴ τῆς ἐξορίας προκαλοῦσε διαρκῶς φιλονικίες στοὺς συντρόφους τοῦ Ναπολέοντος, ἐξηλεύοντο ἀναμεταξύ των γιὰ τὴ ζούσαν ὅλοι μὲ τὴν δόξαν τοῦ Αὐτοκράτορος.

Ὁ Ναπολέων εἶχε μορφώσει γνώμην ἀκριβῆ γιά τὰ αἰσθήματα τῶν συντρόφων του. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἦσαν βέβαια ἀφοσιωμένοι εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν ἰδέαν των, ἀλλὰ σχεδὸν ὅλοι εἶχαν ὑπακούσει εἰς ἰδιωτικὰ συμφέροντα ὅτε ἐγκατέλειψαν τὴν Γαλλίαν γιά τὴν Ἁγία Ἐλένη. Τὸ ἐξωτερικόν των, ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου των ἔδειχναν φανερά τὴ θυσία πού εἶχαν κάμει γιά τὸν Αὐτοκράτορα.

Ἡ τύχη ἔρριξε αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους στήν τρικυμία καὶ εἶχαν προσκολληθῆ στὸ πλοῖον τοῦ Ναπολέοντος, πιστεύοντες σὲ κάποιον ἀόριστο θαῦμα, πιστεύοντες στὸν ἀστέρα του, βέβαιοι ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ ναυαγήσῃ.

Μῆνες καὶ χρόνια πέρασαν χωρὶς νὰ πραγματοποιηθῆ τὸ θαῦμα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν συντρόφων τοῦ Ναπολέοντος ὀλιγόστανε. Τοῦτο τὸν ἔκαμνε νὰ σκέπτεται, πρὸ πάντων κατὰ τίς κακὲς του στιγμὲς, ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι πού εἶχαν μείνει πλησίον του ἐπερίμεναν ἀνυπόμονα τὸν θάνατόν του ὅπως ἐπιστρέφουν στὴ Γαλλία μὲ τὸν τίτλον «τῆς πίστεως μέχρι τοῦ τάφου». Φαίνεται ἀκόμα ὅτι ἐστήριζαν καὶ μεγάλας ἐλπίδας ἐπὶ τῆς διαθήκης τοῦ Αὐτοκράτορος. Ὑπῆρχε διάδοσις ὅτι ὁ Ναπολέων εἶχε κρυμμένα πλούτη ἄπειρα στήν Εὐρώπῃ. Τοῦτο ἦτον ὑπερβολή, κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς βασιλείας του ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχε ἐξοδεύσει πολλὰς ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια ἀπὸ τὴν ἰδιαίτην περιουσίαν του γιά τοὺς πολέμους. Δηλαδή τὸ χρῆμα τοῦ Θεσαυροῦ τὸ ὅποιον κατὰ διαταγὴν του εἶχε μεταφερθῆ εἰς τὸ ἰδιαίτερον ταμεῖον τοῦ.

Ὁ Ναπολέων διετήρει μὲ τέχνη τίς διαδόσεις καὶ ἔκαμνε κάποτε στοὺς συντρόφους του ὑπαινιγμούς μὲ τοὺς ὁποίους ἐσκέπτετο ὅτι χαροποιεῖ τὴν καρδιά τους, τοῦκαθιστᾷ περισσότερον πιστοὺς καὶ αὐξάνει τὴν ἀφοσίωσι καὶ τὴν ὑπομονὴν τους γιά νὰ περιμένουν τὸ τέλος του.

(Ἀκολουθεῖ).

ΓΡΑΜΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

ΤΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΤΟΥ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ζ'». — Τὸ τρομερὸν ἀτύχημα τὸ ὅποιον ἐπληξε τὸ Η. Ναυτικὸν κατὰ τὸ λήγον δεκαπενθήμερον συνεκλόνησε ἅπαντα τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ὅστις μετὰ συμπαθείας καὶ πόνου προσβλέπει πρὸς τὰς ἀτυχησάσας καὶ ἀπορραγισθείσας οικογενείας. Εἶναι ἀνάγκη ὅμως νὰ σημειωθῆ ἀπὸ τῆς παρούσης στήλης ὅτι ὁ διὰ τῶν ἡμερησίων φύλλων ἀνοιχθεὶς ἔρανος ὑπὲρ τῶν οικογενειῶν τῶν εὐρόντων ἔξωθι τῆς αὐλοθύρας των τὸν τρομερότερον τῶν θανάτων δὲν παρέχει ἰκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα καὶ οὐδεμίαν ἐνέργειαν γίνεται ἀπὸ τοὺς δυναμένους νὰ ἐλθωσι ἐπίκουροι. Ὡσαύτως τονίζομεν ἰδιαίτερος ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν πρέπει νὰ διατάξῃ τὴν ἄμεσον ὑποβολὴν τοῦ παραδεικτικῶς γινομένου τῶν ἀνακρίσεων καὶ νὰ τιμωρήσῃ παραδειγματικῶς τὴν περιδρόγητον «ἀμέλειαν» ἢ ὅποια κατήντησεν ἢ καταστρεπτικώτερα ἐπιδημία ἐν Ἑλλάδι.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΑ ΜΕΓΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΝ τοῦ Προέδρου Ἐφετών κ. Κωνσ. Παπαδοπούλου. Ἐκδοθήσεται λίαν προσεχῶς ἡ δευτέρα ἐκδοσις ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου Ἐκδοτικοῦ Οἴκου τοῦ κ. Γεωργίου Ἰ. Βασιλείου. (Τὰς τυπογραφικὰς διορθώσεις ἀνέλαβον τὰ Γραφεῖα τοῦ «Παντογνώστου»).

ΑἰΣΘΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΙΝΑΟΥ ἢ τοῦ Η ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΟΡΕΩΝ ὑπὸ τοῦ κ. Αἰακοῦ Πυργίδου ἐκδοθήσεται λίαν προσεχῶς τύποις τῶν μεγάλων τυπογραφικῶν Καταστημάτων Μιχ. Μαντζεβελάκη. (Τὰς τυπογραφικὰς διορθώσεις ἀνέλαβον τὰ Γραφεῖα τοῦ «Παντογνώστου»).

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚ ΓΕΝΕΤΗΣ ΤΥΦΛΩΝ τοῦ πολυγραφωτάτου καὶ διακεκομμένου ὀφθαλμολόγου κ. Σπήλιου Ἰ. Χαράμη, τ. ὕψη τοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ κτλ. ἐξεδόθη εἰς δευτέραν ἐκδοσιν ἐπὶ ἀρίστου χάρτου καὶ ἐξ 80 σελίδων μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ πρωτοτύπων παρατηρήσεων. Ἡ μελέτη αὕτη πραγματεύεται καὶ περὶ τῆς τυφλώσεως ἐν γένει καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῆς.

Πωλεῖται παρ' ἅπασιν τοῖς ἐν Ἀθήναις βιβλιοπωλείοις καὶ παρὰ τῷ συγγραφεῖ ὁδὸς Μενάνδρου 27, ἀντὶ δρ. 3.

ΔΕΙΛΙΝΑ τοῦ δοκίμου συγγραφέως κ. Τυμφορητοῦ (Παπαδοπούλου) ἐξεδόθησαν εἰς λίαν κομψὴν ἐκδοσιν καὶ πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 7,50. Ἐπιφυλασσόμεθα νὰ κάμωμεν κριτικὴν.

Ἡ ΑΠΙΣΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ τοῦ κ. Ἠλίας Γαμαρέλλου ἐκδοθήσεται προσεχῶς ἐν Λαρίσῃ. Ἡ τιμὴ του ὀρίσθη ἀπὸ τοῦδε εἰς δρ. 5.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΗΛΘΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ τοῦ κ. Ἀθαν. Μίχα ἐκδοθήσεται προσεχῶς ἐνταῦθα. Ἡ τιμὴ του ὀρίσθη εἰς δρ. 25. Ἐγγραφαὶ γίνονται δεκταὶ ἀπὸ τοῦδε παρὰ τῷ συγγραφεῖ, ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 107 α.

ΤΑ ΕΞΩΤΕΡ. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΩΝ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ὑπὸ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Μ. ΧΑΝΔΡΑΚΗ τμηματάρχου α' τάξεως παρὰ τῇ Διευθύνσει τοῦ Δημοσίου Χρέους τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν εἰς σῆμα μέγα ὄγδοον ἐκ 300 σελίδων μὲ πολυαριθμοὺς πίνακας καὶ εἰς ἐκλεκτὸν χάρτην.

Ἡ ἐκδοσις θὰ γίνῃ μόνον ἐπὶ τῇ βίσει ἐγγραφῆς συνδρομητῶν. Ἐγγραφαί: Γραφεῖα «Παντογνώστου».

Τὸ σύγγραμμα θὰ πωλεῖται ἀντὶ δραχμῶν 50. πενήτημοντα — Διὰ δὲ τοὺς προπληρώνοντας συνδρομητὰς ἀντὶ δρ. 30. —

Τὸ ἀνωτέρω σύγγραμμα συνιστᾶται διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 87933)56 ἔ.π. ἐγκυκλίου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ "Ο ΤΙΤΑΝ"
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΚΕΦΑΛΑΙΑ: 3,000,000

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ
 ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 126
 = ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΟΡΤΩΣΕΩΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 427 =

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ
 ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 396
 ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: "ΤΙΤΑΝ" ΑΘΗΝΑΣ

Τοιμέντα «TITAN» τύπου PORTLAND (Ciment artificiel Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους ἐπισήμους κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ Μπετόν πάσης φύσεως. Βέτον Αἰμέ λιμενικά, πλακοποιία, ἐπιστρώσεις, ὑποστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλίνθων, (τοῦβλων) καὶ ὀγκοπέτρων (ἀγκωνάρια), πρέκια κτλ. ΤΣΙΜΕΝΤΟ «ΚΥΚΛΩΣ». Εἰδικὴ κονία, κατ'ἀλλοθὺν διὰ τὴν παρασκευὴν ὑδραυλικῶς ἀμμοκονιαμάτων διὰ συνήθεις λιθοδομᾶς ἢ πλινθοδομᾶς, ἀντικαθιστάσασα μὲ πλεῖστα ὄσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιάματα ἐξ ἄσβεστου. Πολὺ ταχύτερα πηξίς. Ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρα ἀντοχὴ, ὄθεν: Ταχύτερη ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἦτοι: Κέρδος εἰς χρήσιμον χώρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικά καὶ ὄγκον λιθοδομῆς. Συνιστᾶται ἰδιαίτερος δι' ἔργα λιμενικά. ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἐταιρίας «TITAN» θέτει τὴν πολυετὴ τῆς πείραν διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν τοιμέντων ἐφ' ἅπαντων τῶν κλάδων τῆς οἰκοδομῆς εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων. Πληροφορίαι εἰς τὰ Γραφεῖα: Ὀδὸς Σταδίου 33, προφορικῶς καὶ δι' ἀλληλογραφίας.

Διὰ τοὺς πύσχνοντας
Ὀφθαλμολογικὰ Νοσήματα
 Συνιστῶμεν ὑπευθύνως τὴν τελειότεραν
 ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν:
τοῦ ΣΠΗΛΙΟΥ Ἰ. ΧΑΡΑΜΗ
 Ὑψηλοῦ ὀφθαλμολόγου τῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων.
ΑΘΗΝΑΙ, ὁδὸς Μενάνδρου 27
 Ἀριθ. Τηλεφώνου: 6-54

ΟΙΝΟΙ ΚΟΝΙΑΚ
"ΜΑΡΚΟ" **"ΒΟΤΡΥΣ"**
 Παλαιὸν
 ἀπόσταγμα οἴνων
ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΝ
 Πωλεῖται
 Εἰς ὅλα τὰ κέντρα
 Καταναλώσεως

ΛΕΥΚΟΙ
 ΚΑΙ
 ΕΡΥΘΡΟΙ
 ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΙ
 Εἰς ΦΙΑΛΑΣ

ΓΝΗΣΙΟΝ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ
ΑΠΟ ΣΤΑΦΥΛΙ
 ΕΙΝΑΙ
ΤΟ ΚΟΝΙΑΚ
ΠΟΥΡΗ
 Βραβευθὲν
Εἰς ὅλας τὰς ἐκθέσεις τοῦ κόσμου
 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΘΑ ΤΟ ΕΜΑΘΑΤΕ
ΤΕΛΟΣ ΠΑΝΤΩΝ
ὍΤΙ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΟΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ
 ΕΙΝΑΙ
ΤΑ ΧΙΩΤΙΚΑ ΓΛΥΚΑ
"ΚΡΥΣΤΑΛ"
 ΤΟΥ ΕΝ ΧΙΩ, ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΟΥ
ΜΗΛΙΑΔΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΛΛΙΔΗ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ — Ίδρυθείσα τῷ 1918

Ἔδρα ἐν Ἀθήναις. — Ὑποκαταστήματα ἐν Πείραισι, Πάτραις, Σύμφ. — **ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ** καταβληθὲν Δρ. 10.000.000
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ἀποθεματικά Δρ. 2.067.802.95
Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου: Παντελῆς Τσιτσεκλῆς
Σύμβουλοι Διευθυνταί: Δ. Μιαούλης καὶ Ἄν. Σπουργίτης.
Τραπεζικαὶ ἐργασίαι παντὸς εἶδους
Καταθέσεις εἰς Δραχμὰς καὶ Ξένα νομίσματα ὑπὸ τούτων εὐνοϊκωτέρους ὄρους.

ΕΦΘΑΣΑΝ ΤΑ ΨΑΘΑΚΙΑ

Α. ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΑΡΡΗ 43

ΠΡΑΤΗΡΙΑ } $\left. \begin{array}{l} \text{ΣΤΑΔΙΟΥ 57} \\ \text{ΑΙΟΛΟΥ 166} \end{array} \right\} \text{ ΑΘΗΝΑΙ}$
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΟΣ 132 ΣΜΥΡΝΗ

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΚΟΝΙΑΚ & ΛΙΚΕΡ

Εἶναι τῶν

ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΥ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΟΛΑ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΤΑ ΠΟΤΑ ΤΟΥ
ΕΙΝΑΙ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ
ΠΙΝΕΤΕ ΧΩΡΙΣ ΔΙΣΤΑΓΜΟΥΣ

Διὰ τὰ εἶσθε πάντοτε ὑγιεῖς

Πίνετε τὸ βραβευθὲν εἰς ὅλας τὰς Ἐκθέσεις

ΚΟΝΙΑΚ

Σ. ΚΑΙ Η. ΚΑΙ Α. ΜΕΤΑΞΑ

(Προσέξατε πολὺ εἰς τὴν μάρκαν)

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ὁδὸς Ἀριστείδου 7. — Τηλεφ. 3-53.

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ὁ «Παντογνώστης», ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις λόγῳ τῶν συμφερόντων τῶν διαμενοντων, ἴδρυσεν ἐν ἐπιλέκτῳ συνεργασίᾳ «ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΞΑΩΓΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ» λειτουργοῦν κατὰ πρωτότυπον ἀληθῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα τρόπον.

Οἷας δὴποτε φύσεως διοικητικῆ ὑπόθεσις διαπεραιοῦται ἐντὸς τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου χρονικοῦ διαστήματος, οἰαδήποτε δὲ πληροφορία παρέχεται τοῖς ἐνδιαφερομένοις ἐγκαιρῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἢ πληροφορίαν ἀπευθυντέον πρὸς τὰ Γραφεῖα «Παντογνώστου» ὁδὸς Ἰπποκράτους 32 — Ἀθήνας.

Ο "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ,"

Ἔχει τὴν μεγαλυτέραν

κυκλοφορίαν.